

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Självständigt arbete i förskolepedagogiskt område, 15 hp

Hyschandets praktik - En bra pedagogik?

En kvalitativ studie med inriktning mot kommunikation, budskap och makt.

Författare: Alexandra Gjørloff,
Martin Augustsson
Handledare: Lena Glaés-Coutts
Examinator: Håkan Fleischer
Termin: HT17
Ämne: Utbildningsvetenskap
Nivå: Grundnivå
Kurskod: 2FL01E

Abstract

Author: Alexandra Gjørloff & Martin Augustsson

Title: The act of shushing – *A qualitative study focusing on communication, pedagogy and power* [Translated title]

Supervisor: Lena Glaés-Coutts

Examiner: Håkan Fleischer

The study focus on the act of shushing from the perspective of preschool teachers, exploring their attitude towards using shushing as a method for educational, including, fostering, attentional purpose och as a use of power. A secondary purpose was to explore alternative strategies used by preschool teachers instead of shushing.

Keywords: preschool, pedagogy, shushing, communication, power, teachers approach, reprimand

Abstrakt

Syftet med studien är att belysa hyschandets praktik i förskolans verksamhet. Med utgångspunkt från två centrala frågeställningar har vi undersökt pedagogers inställning kring hyschandets praktik, såväl som vad pedagoger använder för alternativ pedagogik för att uppnå samma resultat som när de hyschar barn. För att få en djupare förståelse för hyschandets praktik i verksamheten valde vi att utföra fem kvalitativa intervjuer med pedagoger från två kommuner i södra Sverige.

Resultatet analyserades genom att betrakta hyschandet som en kommunikationshandling. De två teoretiska ramverken som ligger till grund för analysen är Meads teori om interaktionismen och Foucaults teori kring makt. Interaktionismen utgår från det sociokulturella perspektivet, vilket centrerar kring hur människor förstår och tolkar budskap vid kommunikation medan Foucaults belyser hur makt kan ta form genom språkets olika kommunikationshandlingar.

I studien framgår det att pedagogerna främst anser att hyschandet är en form av maktutövning med en negativ innebörd då de själva upplevt sig bli kränkta när någon hyschat mot dem. Trots detta hyschade majoriteten av pedagogerna till barnen på förskolan. Tre av fem pedagoger uppgav att de använde hyschandet som en metod för att få barnens uppmärksamhet och intresse. Alternativa metoder till hyschandet som pedagogerna använde sig av för att påverka ljudnivån i barngruppen var till exempel färgkort som visades upp för barnen. Färgen avgjorde om barnen skulle prata med normal samtalston, viska eller försöka vara tysta.

Vårt syfte med denna studie är att den ska bidra till reflektion samt diskussion kring hyschandets praktik om huruvida det är en användbar pedagogik. Ambitionen är även att studien ska bidra med alternativa metoder för yrkesverksamma inom förskolan.

Nyckelord: förskola, pedagogik, hyscha, kommunikation, makt, förhållningssätt, tillrättavisning

Förord

Vi vill först och främst tacka de intervjuade pedagogerna för de värdefulla tankarna som bidragit till denna studie. Tack till vår handledare Lena Glaés-Coutts och studiekamraterna i vår handledningsgrupp. Slutligen vill vi tacka våra familjer för deras stöd under studieperioden.

Alexandra Gjörlöf och Martin Augustsson, december 2017

Innehåll

1 Inledning	1
2 Syfte och frågeställningar	1
3 Bakgrund	1
3.1 Förskolans läroplan	2
3.2 Hyscha för att tysta	2
3.3 Kommunikationsmönster	2
4 Begreppsförklaring	3
4.1 Hyscha	3
4.2 Pedagog	4
5 Tidigare forskning och teorianknytningar	4
5.1 Kommunikation	4
5.2 Makt	6
6 Teoretiskt ramverk	6
6.1 Det interaktionistiska perspektivet	6
6.1.1 Det sociokulturella perspektivet	7
6.2 Foucaults teori om diskurs och makt	7
7 Metod	8
7.1 Kvalitativ metod med fenomenografisk ansats	8
7.2 Datasamlingsmetod	9
7.3 Urval	9
7.4 Genomförande	10
7.5 Etik	10
7.6 Bearbetning av data	11
8 Metoddiskussion	11
8.1 Metodens styrkor och svagheter	12
9 Resultat	13
9.1 Pedagogernas inställning	13
9.1.1 Hyschandet som metod	13
9.1.2 Personliga upplevelser	14
9.1.3 Kroppsspråk	16
9.1.4 En medveten handling?	16
9.1.5 Påverkande omständigheter	17
9.2 Alternativ pedagogik	18
9.2.1 Verbal kommunikation	18
9.2.2 Ickeverbale kommunikation	19
9.2.3 Konkret material	19
10 Analys	20
10.1 Pedagogernas inställning	20
10.2 Alternativa metoder	21
11 Diskussion	22
11.1 Pedagogernas inställning	22
11.2 Kommunikation	23
11.3 Makt	24
11.4 Alternativ pedagogik	25
12 Slutsats	26
13 Vidare forskning	26
14 Referenser	28
15 Bilagor	i
15.1 Bilaga 1. Intervjufrågor	i
15.2 Bilaga 2. Introduktionsbrev till förskolechef	ii

1 Inledning

Enligt vår uppfattning är hyschandet ett vanligt förekommande fenomen både i förskolans verksamhet såväl som i hemmen. Detta har vi själva bevittnat i vardagliga sammanhang under vår uppväxt, men framförallt under våra tjugo veckors verksamhetsförlagda utbildning inom förskolan. Utifrån våra erfarenheter används fenomenet hyschandet regelbundet i förskolan främst av vuxna. Hyschandet som metod uppfattar vi många gånger är en oreflekterad och reflexmässig kommunikationshandling av pedagoger i avsikt att dämpa och lugna barn.

Lärare är ständigt ”in action” och får ofta besluta hur han eller hon ska agera utan möjlighet till närmare reflektion (Orlenius & Bigsten 2006, s 7).

L. Broman (1969) redogör för hyschandet i skolans verksamhet och påpekar att det kan bli för mycket hyschande i klassrummen. Författaren menar att det ofta blir fokus på att barn ska vara tysta och arbeta för sig själva i klassrummet och anser istället att lärare bör ta tillvara på lärtillfällen som språkliga yttranden kan tillföra genom att barn lär i samspel med varandra.

Då det finns fåtal publicerade studier kring hyschandet, avser vår studie att möjliggöra insikt över vuxnas föreställning och förhållningssätt till användandet av hyschandet och analysera detta gentemot pedagogernas egna upplevelser av hyschandet. Vår ambition är att få svar på hurvida de vuxna har reflekterat kring användandet av hyschandet samt hur pedagogerna själva tror att deras beteende och val av strategi påverkar barnen. I relation till detta vill vi även undersöka vad pedagoger använder för alternativ pedagogik för att uppnå samma mål som om de hade hyschat. Studien avser att skapa förståelse om detta är en bra strategi att använda sig av i praktiken. Med studien hoppas vi även kunna delge yrkesverksamma inom förskolan och skolan alternativa metoder och verktyg i verksamheten, för att samspela och kommunicera med barn på ett respektfullt vis.

2 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att få fördjupad förståelse för fenomenet hyschandet som metod genom att analysera pedagogers inställning till hyschandet i praktiken. Syftet är även att undersöka vilken alternativ pedagogik som pedagoger kan använda för liknande effekt.

Utifrån syftet har följande frågeställningar utformats:

- Vad är pedagogernas inställning kring användandet av hyschandet i praktiken?
- Vad använder pedagoger för alternativ pedagogik i verksamheten för att få liknande effekt som vid hyschandet?

3 Bakgrund

Följande avsnitt har som motiv att redogöra för kunskapsområden som är relevanta i förhållande till studien. Det avser att uppmärksamma hur hyschandet kan härledas till olika läroplansmål och praktiska förhållningssätt. Initialt beskrivs ett utdrag från *Förskolans läroplan* vilket följs av en äldre publikation *Hyscha för att tysta* av L. Broman som berör hyschandet inom skolans verksamhet. Trots att denna publikation inte inriktar sig på förskolan, har vi valt att ta med den då vårt ändamål är att belysa hyschandet i relation till vuxna och barn. Därefter redogörs för fyra olika områden som påverkar relationen och samspelet mellan pedagog och barn. Dessa omfattas av Öhmans

(2009) beskrivning av *kommunikationsmönster* som behandlar hur pedagoger uttrycker sig. Detta följs av Svennings (2011) redogörelse för skillnaden mellan *barnets perspektiv* och *barnperspektiv* som belyser en pedagogs förmåga att förstå barnets känslor. Slutligen redovisas *barnsyn* utifrån Johanssons (2011) tre kategorier: *barn som medmänniskor*, *vuxna vet bättre* och *barn som irrationella*.

3.1 Förskolans läroplan

Förskolans läroplan redogör för det värdegrundsarbete verksamheten ska präglas av, där ett etiskt förhållningssätt innefattar att visa hänsyn och omsorg till varandra i förskolan. Allas rättigheter ska respekteras och synliggöras såväl som att verksamheten ska omfattas av rättvisa och jämställdhet. Vuxna i verksamheten ska föregå med gott exempel genom att förhålla sig till läroplanens värdegrund och praktisera de etiska förhållningssätt som beskrivs ovan. Förskolan är en stor del av barnens liv, där de ska lära sig etiska värden och normer och det är därför viktigt att som vuxen vara en god förebild. Detta då barn lär genom konkreta upplevelser och i gemenskap med andra. Vuxna i förskolan ska lägga grunden och möjliggöra barnens förståelse och respekt för ett demokratiskt samhälle. Då vuxna påverkar barnens möjlighet till att ta till sig dessa etiska värden bör alla yrkesverksamma inom förskolan ta hänsyn till dessa aspekter i sin yrkesutövning (Skolverket 2016).

3.2 Hyscha för att tysta

L. Broman (1969) menar att det finns lärare som hyschar för allt såväl som lärare som hyschar vid specifikt högljudda aktiviteter. Författaren beskriver att detta kan bero på bland annat en orsak, att läraren vill framstå som en god lärare för att visa rektorn och andra lärare att hen har disciplin på barnen och tyst i sitt klassrum.

L. Broman (1969) menar att ett tyst rum kan vara ett farligt tecken som bör uppmärksammas. I ett tyst rum sker inget lärande, enligt författaren. I det tysta rummet kan i vissa fall endast läraren tala och barnen får sitta stilla och lyssna, medan författaren menar att det i ett rum med rörelse och ljud sker ett lärande av något slag. Det innebär att barn samtalar, tankar och upplevelser delas, frågor lyfts, diskussioner äger rum och skapande sker. I ett ljudligt rum sker lärande mellan barn och barn såväl som mellan vuxen och barn. Författaren belyser att i ett klassrum för lärande ska barnen lära sig att prata, skriva, ställa frågor, lära sig olika ämnen såsom exempelvis matematik för att kunna få möjlighet att utvecklas och erhålla kunskaper.

Det finns en väsentlig skillnad på ljud och ljud. Å ena sidan finns de all dagliga ljuden som när elever flyttar stolar, tappar böcker, viskar eller går runt i klassrummet utan syfte och mål. Enligt L. Broman (1969) är detta ett ljud där ett lärande inte sker. Å andra sidan är ljud även något som finns i ett lärande rum där barnen kommunicerar och lär sig att både tala och lyssna, där läraren kan finnas tillhands som en guide. Även detta möjliggör ett lärande där läraren får möjlighet att analysera barnens samtal och på så vis synliggöra deras utvecklingsbehov och potential.

3.3 Kommunikationsmönster

Öhman (2009) redogör för att kommunikationsmönster är typiska sätt för att uttrycka sig genom ord, fraser, meningar, minspel och gester. Författaren beskriver två olika kommunikationsmönster som resulterar i att olika relationer skapas mellan pedagoger och barn. Det positiva kommunikationsmönstret innebär att en pedagog med sina ord kan öppna upp för en dialog. Detta samspel mellan vuxen och barn bidrar till att barnen

utvecklas och känner sig bekräftade och värdefulla. I det negativa kommunikationsmönstret använder pedagogen språket som ett maktmedel för att tillrättavisa barn. Vidare redogör författaren för att barn ärver de vuxnas sätt att kommunicera. För att ge barnen förutsättningar till utveckling är det därför betydelsefullt att som pedagog själv bli medveten om hur samspelet med barnen sker. Valet av kommunikationsmönster kan i sin tur påverkas av en pedagogs förmåga att inta ett *barnperspektiv* såväl som ett *barns perspektiv*. Svenning (2011) redogör för dessa två begrepp där barnperspektiv har sin utgångspunkt i den vuxnas erfarenheter, vilket i sin tur påverkar den vuxnas möjligheter att möta och förstå barnet. Ett barnperspektiv kan enligt författaren innebära att den vuxna utgår från sitt perspektiv för vad som är barnets bästa, exempelvis då pedagogen gör ett beslutsfattande som påverkar barnet. Med barns perspektiv menar författaren att den vuxna istället försöker sätta sig in i barnets perspektiv, och försöker se världen utifrån barnets ögon. På detta sätt kan den vuxna försöka förstå barnets känslor och upplevelser och stödja barnets lärande och utveckling.

Hur en vuxen kommunicerar och samspekar med barn kan även påverkas av den barnsyn som den vuxna har, vilket Johansson (2011) beskriver utifrån tre olika sätt att se på barn: *Barn som medmänniskor*, *vuxna vet bättre* och *barn som irrationella*. Det första perspektivet *barn som medmänniskor* har en tydlig utgångspunkt i barnets perspektiv där barnet är ett subjekt. Här sätts barnet i centrum och pedagoger utgår från barnets önsningar, behov och förmågor på ett lyhört och omsorgsfullt sätt. Barnet visas respekt både vad gäller dess vilja och önskan och pedagogerna strävar efter att ge barnet kontroll över sitt egna liv. Det andra perspektivet *vuxna vet bättre* beskriver författaren som ett barnperspektiv där vuxna anser sig veta vad som är bäst för barnet. I detta perspektivet är barnet objektet, där de vuxnas uppfattningar av vad som är det rätta förbigår barnets känslor och upplevelser. Vuxnas åsikter är det centrala och barnets vilja och önskan ses utifrån vad de vuxna anser är bra och lämpligt. Enligt det tredje perspektivet *barn som irrationella* ses barn som okunniga. Barnets försök till att utvecklas ses som något arbetsamt för den vuxna. Pedagoger med denna barnsyn har inte någon strävan att försöka förstå barnets vilja, intentioner eller önsningar. Detta perspektiv kan medföra begränsningar för barnets utveckling, då pedagogen ofta anser att barnet försöker testa gränser istället för att se barnets strävan efter lärande och utveckling (Johansson 2011).

4 Begreppsförklaring

I detta avsnitt beskriver vi *hyschandet* som begrepp samt klargör vår benämning av *pedagoger* i förhållande till studien.

4.1 Hyscha

Denna studie uppmärksammar att det finns olika former och tolkningar av att hyscha där intentionerna är olika och användandet är situationsbundet. Hyschandet kan beskrivas som ett *irriterat hyschande*, vilket kan liknas vid Nationalencyklopedins (2017) definition av hyschande som ett ljud där någon uppmanas att dämpa sig. *Hyschande för uppmärksamhet* har som avsikt att skapa uppmärksamhet och intresse. *Hysch hysch* är något som används för att leda bort samtal kring ett känsligt samtalsämne. Slutligen finns även ett hyschande där avsikten är att trösta, vilket vi har noterat oftast förväxlas med begreppet *att vyscha*. I studiens analys behandlas främst det irriterande hyschandet och hyschandet för uppmärksamhet. Vi har valt att benämna begreppet i allmänna termer såsom hyschande och hyschandets praktik.

4.2 Pedagog

I vår studie har vi valt att använda oss av begreppet pedagoger som ett samlingsnamn för alla yrkesverksamma inom förskolan. De som inkluderas under denna benämning är förskollärare, barnskötare och förskolechefer. Genomgående för arbetet är att respondenterna alltid är de pedagoger som har intervjuats, om inget annat nämns.

5 Tidigare forskning och teoriansknytningar

I detta avsnitt beskrivs tre utförda forskningspublikationer som berör *kommunikation*, *kaosartad miljö* och *makt*. Urvalet av forskningen baseras på våra frågeställningar och insamlade data. Inledningsvis beskriver Boye Koch (2017) studie hur förskollärare varierade sina röstlägen när de pratade barnen, vilket baserades på förskollärarens sinnestillstånd såväl som vilken intention som de hade med sina yttranden. Därefter redogör Jeon, Hur & Buettner (2016) för hur förskollärares sinnestillstånd och praktiserande pedagogik påverkas av verksamhetens utformade miljö. Slutligen redovisar Thornberg (2006) en studie om hyschandets praktik där både lärare och elever har intervjuats. Studien belyser elevernas upplevelser av hyschandet såväl som vikten av att lärare reflektera kring hyschandet och dess användningsområde.

5.1 Kommunikation

Anette Boye Koch (2017) utförde en studie där hon undersökte betydelsen av *paralingvistisk kommunikation* och hur detta påverkade en förskollärares samspel med barn i åldrarna 0-7 år. Paralingvistisk kommunikation innebär enligt Nationalencyklopedin (2017) att icke-verbala kommunikativa uttryck påverkar och kompletterar språkliga yttranden. Einarsson (2009) redogör för paralingvistisk kommunikation och förklarar att den mänskliga kommunikationen inte bara sker verbalt. En person pratar både med rösten och med kroppen där röstens uttryck förmedlar information om en persons härkomst, kön, ålder, status och känslotillstånd. Detta signaleras med talets musikaliska inslag såsom artikulation, betoning, melodi, tempo och även genom harklingar och *öh*-anden. Likaså förmedlas information om en person genom kroppsliga signaler. Boye Koch (2017) ansåg att den metod som vuxna väljer att kommunicera med barn är viktig eftersom olika metoder ger olika möjligheter till att förmedla känslor och betona betydelsen i det som uttrycks. Enligt Boye Koch (2017) finns det inte mycket forskning som behandlar hur röstlägen kan påverka pedagogiken med yngre barn och hon valde därför att fokusera på just röstlägen i sin studie.

Boye Koch (2017) observerade samspelet mellan vuxna och barn och försökte förstå hur barnen upplevde de röstlägen som de vuxna använde sig av. Forskaren avsåg att studera och tolka barnens känslomässiga uttryck, vilket innebar att som vuxen inta ett *barnkänsligt perspektiv* istället för ett barnperspektiv. Detta beskriver Boye Koch (2017) som ett perspektiv där den vuxna ser världen utifrån barnets ögon genom att försöka tolka barnets reaktioner, agerande och kroppsspråk.

Med studien synliggör Boye Koch (2017) fyra olika roller som de förskollärare hon analyserade intog, baserat på variationen i de röstlägen som användes vid kommunikation med barnen. Den första lärarrollen beskrivs som en mentorsroll där läraren hade en låg tonhöjd i rösten med en medium ljudnivå. Intentionen var att lära ut eller förklara något för barnen. Den andra rollen innebar att läraren använde en röst med

en hög tonhöjd, men låg ljudvolym, i avsikt att kommunicera på ett vårdande och omsorgsfullt sätt. Syftet i denna rollen kunde vara att trösta, uppmuntra och bekräfta barnen genom att lyssna, ställa frågor eller ge svar till dessa. Den tredje rollen hade som avsikt att kontrollera barnen. Med en låg tonhöjd och hög ljudvolym var denna form av kommunikation menad att fostra, handleda och korrigera barnen. Den fjärde rollen kategoriserar förskollärare som en lekkamrat till barnen. Att använda sin röst med en hög tonhöjd och en hög ljudvolym var synonymt med att läraren lekfullt försökte samspela på barnens nivå genom humor och dramatiseringar.

Boye Koch (2017) konstaterade att förskollärare någon gång använde sig av de fyra lärarrollerna. De hade främst tendenser att använda sig av de lägre ljudnivåerna och mildare röstlägen, som är förenligt med omsorgsrollen. Lärarna hade även få dialoger med barnen och forskaren menar att lärarna troligtvis gjorde detta omedvetet. Lärarnas röstlägen liknade det som föräldrar använder när de pratar med spädbarn, i samband med att de ska berömma eller vyssa sina barn. Boye Koch (2017) noterade att detta speglar ett synsätt hos lärarna där de ser yngre barns språkutveckling som outvecklat. Forskaren anser att lärarna framstod som kontrollerande när deras milda röstläge användes som ett verktyg för att påverka och dämpa ett barns beteende. Utifrån det barnkänsliga perspektivet kan barnen känna sig frustrerade och arga över att bli bemötta på detta sätt, då de inte själva får utrymme att påverka sin tillvaro.

Sammanfattningsvis visar Boye Koch (2017) vikten av att som lärare reflektera över användandet av röstläge och röststyrka i samspel med barn och hur de tolkar dessa uttryck. Detta möjliggörs genom dialoger med barnen och ökad kunskap om paralingvistisk kommunikation och hur denna påverkar interaktionen.

Genom en enkätstudie utförd i USA undersökte Jeon m.fl. (2016) hur 1129 förskollärare samspelade med barn som blir arga, ledsna eller som anses ha svårigheter med det sociala samspelet. Forskarna konstaterade att förskollärarnas pedagogik påverkades av hur miljön i förskolan var utformad. Jeon m.fl. (2016) använde begreppet *kaosartad miljö* vilket kan innebära att det är en stor barngrupp med brist på personal. Det kan även innebära att ljudvolymen är hög eller att det finns en avsaknad av rutiner. En kaosartad miljö påverkade förskollärarnas humör negativt och de blev stressade. Detta speglade i sin tur hur förskollärarna agerade vid situationer där barn behövde stöd. Om en förskollärare tilläts agera utifrån sina negativa känslor blev deras pedagogik undertryckande och saknade stödjande och omsorgsfulla element. Exempel på uttryck som användes var att barnet skulle sluta bete sig som ett barn eller att barnet skulle skärpa sig, annars får hen inte leka mer i samma rum som sina kompisar.

Med studien synliggör Jeon m.fl. (2016) vikten av att ge förskollärare stöd att hantera kaosartade förskolemiljöer och en förståelse för hur deras känslor påverkar deras pedagogik. Först bör förskolläraren få stöd i att lära sig reglera sina känslor för att bemöta ett barns oönskade beteende på ett mer stödjande sätt. Därefter underlättar det för förskolläraren att bekräfta barnets känslor eller att hjälpa barnet att förstå hur deras egna beteende kan tolkas av andra.

It is possible that children are more likely to learn and internalize social cues and rules when teachers provide more adequate guidance on managing conflicts with peers in child-care settings (Jeon, Hur & Buttner 2016, s. 84).

5.2 Makt

En studie av Thornberg (2006) behandlar hyschandet utifrån ett maktperspektiv. Genom att intervjua nio lärare i grundskolan synliggjordes hur lärare hyschade till eleverna för att få ner ljudvolymen, med syfte att få ett "bra studieklimat". Thornberg (2006) skriver om ett omdömeslöst hyschande som innebär att lärare oreflekterat hyschar högt ut i klassrummet, där elever kollektivt förväntades uppfatta att de skulle dämpa sina röster och ljudnivå. I detta klassrum kan det finnas elever som samarbetar och pratar sinsemellan för att gemensamt lösa en uppgift. Om läraren hyschar till samtliga i klassrummet medför det att elever kan gå miste om ett lärtillfälle och kunskapsutbyte med samspel, kommunikation och samlära såväl som träning i den sociala förmågan.

Thornberg (2006) intervjuade även elever, vilket synliggjorde deras perspektiv och att de kan känna sig kränkta. Eleverna ansåg att lärarnas slumpmässiga hyschande gjorde det svårt för dem att förstå vilka regler och beteenden som var acceptabla. Detta medförde att läraren blev en auktoritet i maktposition, som bestämde de etiska normerna om vad som är ett rätt eller felaktigt beteende. Thornberg (2006) menade att denna form av lärarbeteende hade en motsatt effekt på elevernas vilja att lära sig och deras syn på lärare och skolgången påverkades därmed negativt. Forskaren ansåg att det påverkade elevernas inställning till det auktoritära och resulterade i en sämre utveckling av deras demokratiska förmågor.

Med studien synliggjorde Thornberg (2006) vikten av att lärare reflekterar över sitt användande av hyschande och andra metoder som används med syfte att få ett bra studieklimat. För att öka förståelsen för varandras perspektiv bör läraren istället involvera och samtala med eleverna om vad som är ett bra studieklimat och hur olika beteenden påverkar klimatet.

6 Teoretiskt ramverk

Under detta avsnitt redogörs för de vetenskapliga perspektiv som utgör studiens teoretiska ramverk. Vi har valt att utgå från två vetenskapliga perspektiv: Det *interaktionistiska perspektivet* som omfattar budskap, relationer och situationer i förhållandet till samspel och interaktioner, samt Foucaults teorier om *makt*, eftersom makt, kommunikation och språk blev ett centralt innehåll i vårt resultat.

Inledningsvis beskrivs det interaktionistiska perspektivet med Mead som frontfigur. Vi har även valt att beskriva det *sociokulturella perspektivet* med Vygotskij och Dewey som centrala personer, eftersom interaktionismen grundar sig i detta perspektiv. Slutligen redogör vi för Foucaults teori kring den *diskursiva praktiken* samt hans perspektiv på *maktbegreppet*.

6.1 Det interaktionistiska perspektivet

Den huvudsakliga utgångspunkten i vår studie är det interaktionistiska perspektivet där en av de främsta företrädarna är pragmatikern Mead (1863-1931). Som pragmatiker undersökte han hur språket används i sociala situationer och hur människor tolkar språkliga yttranden (Hwang & Nilsson 2011). Det interaktionistiska perspektivet utgår från att vi blir människor så fort vi ingår i sociala relationer och blir medlemmar av en social värld. I relation till interaktionismen ansåg Mead att det viktigaste hos en människa var att aktivt tolka budskap, relationer och situationer och att detta görs genom samspel, interaktion, med andra (Hwang & Nilsson 2011).

Mead använde begreppet *interaktion* för att beskriva hur personer som samspelar kopplar innebörder med uppfattningar för att göra sociala situationer meningsfulla. Kontentan är således att personerna som samspelar med varandra ska förstå samma sak (Hwang & Nilsson 2011).

För att kunna utvecklas utifrån det interaktionistiska perspektivet använde Mead begreppet *rolltagande*, där en människa måste göra sig till objekt för sig själv (Hwang & Nilsson 2011). Genom att se sig själv utifrån kan människan sätta sig in i andras perspektiv i synen på sig själv. Ett rolltagande möjliggör att attityder och förhållningssätt övertas från omgivningen. *Jaget* utvecklas genom sociala processer då människan anammar allmänna regler, normer och värden och gör dessa till sina egna. På så sätt utvecklas en *jaguppfattning* hos människan. Personerna som samspelar i en grupp är därför centrala för en individs självbild (Hwang & Nilsson 2011).

Enligt Hwang & Nilsson (2011) finns det lite forskning kring det interaktionistiska perspektivet som har kritiserats för att vara mer filosofiskt än psykologiskt. Den positiva aspekten är att människan ses som en social varelse, där omgivningens betydelse påverkar en individs identitet och självförtroende.

6.1.1 Det sociokulturella perspektivet

Det sociokulturella perspektivet utgår från att människor utvecklas genom samspel med andra. Språkanvändning och kommunikation är väsentliga verktyg för en persons utveckling, eftersom utveckling sker genom socialisation i form av handlingar, föreställningar och samspelsmönster (Säljö 2010). Utifrån det sociokulturella perspektivet blir den metod som de vuxna väljer att kommunicera avgörande för ett barns utveckling, eftersom den pedagogiska praktiken är socialt konstruerad (Emilson 2003).

Vygotskijs (1896-1934) teori har sitt ursprung i det sociokulturella perspektivet. Teorin innebär att samlära kan ge barnet psykologiska verktyg som har betydelse för barnets utveckling. De psykologiska verktygen kan exempelvis omfatta språket, symbolöverföring, logik och begrepp. För att kunna behärska dessa i den sociala värld vi lever i är det väsentligt att barnen får utveckla dessa verktyg. Dewey (1859-1952) redogjorde för skolans betydelse, eftersom han ansåg att utveckling sker i sociala sammanhang med varandra där individer samarbetar. Dewey menade att en idé som förmedlas från en part till en annan genom envägskommunikation inte möjliggör en djupare förståelse för sammanhanget. I likhet med Mead påpekade Dewey att det bästa sättet för utveckling är genom interagerande och kommunicerande tillsammans med flera individer. Barn lär i sociala sammanhang av både varandra men likväl av vuxna. I dessa konstellationer får barnet möjlighet att imitera och iaktta för att lära sig ett lämpligt socialt beteende i relation till andra (Phillips & Soltis 2010).

6.2 Foucaults teori om diskurs och makt

I relation till vårt ursprungliga teoretiska ramverk, det interaktionistiska perspektivet med kommunikation i centrum, härleds vår andra teoretiska utgångspunkt till Foucault (1926-1984). Foucault undersökte och utvecklade olika maktteorier samt diskursbegreppet. Foucaults analyserade sin teori om diskurs och makt genom att synliggöra människors praktiserade inom olika sociala områden (Palla 2011).

R. Olsson (2010) redogör för Foucaults tankar kring diskurs där språkliga yttranden anses påverkas av olika faktorer. De faktorer som påverkar diskursen inom förskolan är exempelvis riktlinjer från styrdokument såväl som lagar. Andra faktorer som påverkar hur arbetslagets språkligt uttrycker sig är arbetslagets utformning utifrån antal och medelålder, likväl som förhållanden mellan enskilda personers attityd och inställning. Enligt R. Olsson (2010) är Foucaults arbete kring diskursbegreppet användbar för att undersöka utvecklingen kring diskurs och hur viss pedagogik praktiseras i olika yrken.

Foucault gav upphov till begreppet *disciplinär makt* som utgår från att disciplin är en maktutövning som kännetecknas av olika redskap, tekniker, syften och tillämpningsnivåer. Den disciplinära makten uttrycks genom att spegla rådande normer och normaliseringar hos människor. Det kommer till uttryck genom att personer försöker reglera enskilda människors beteenden (Palla 2011). Disciplin har en straffmekanism där personen i fråga ska göras medveten om att något är fel. Hur en person görs medveten om dess felaktiga beteende är upp till den maktutövande och dennes kunskap kring det goda eller det dåliga, det positiva och negativa. Vidare skriver Palla (2011) att Foucault menade att disciplinen kan fungera som en positiv funktion som framställer nyttiga individer.

Makt finns överallt och praktiseras av alla (Palla 2011). Enligt författaren menade Foucault att makt kan vara produktiv och skapa kunskaper och sanningar som i sin tur ligger till grund för individers känslor, attityder och hur de agerar. Vidare skriver Palla (2011) att Foucault berörde makt utifrån ett relationellt perspektiv. En person som utsätts för en makthandling har olika möjligheter att reagera och respondera. Palla (2011) menar att inom förskolan kan ett barns reaktion på en vuxens makthandling leda till att nya maktrelationer uppkommer, beroende på om barnet väljer att lyssna eller göra motstånd. Makt kan därför användas för att styra eller för att skapa möjligheter för barnen. Dolk (2013) skriver att Foucault menade att makt inte är något förtryckande som används för att utesluta. Vidare redogör Palla (2011) för att makt skapar förutsättningar för vuxna att till exempel omsätta detta till goda utvecklings- och fostransmöjligheter i förskolan.

7 Metod

I detta avsnitt redogörs för vårt metodval som format vår kvalitativa studie. Först beskrivs valet av en fenomenografisk ansats vilket följs av en kortfattad redogörelse av dess innebörd. Under rubriken datainsamlingsmetod redogör vi för vårt val av semistrukturerade intervjufrågor. Därefter motiveras valet av intervjudeltagare, vilket följs upp med hur vi utförde intervjuerna. Därefter berörs de etiska forskningsprinciperna som har tagits i beaktning under studiens framfart, vilka omfattar regler och föreskrifter som ska följas i samband med forskning. Slutligen redovisas hur studiens insamlade data valts att bearbetas och varför.

7.1 Kvalitativ metod med fenomenografisk ansats

För att möjliggöra förståelse för pedagogers inställning kring hyschandets praktik och användningen av alternativa metoder har vi valt att använda oss av en kvalitativ studie med semistrukturerade intervjufrågor. Kvalitativa metoder består av nära data och detaljerade beskrivningar där fokus kretsar kring förståelsen av människors upplevelser. En kvalitativ metod möjliggör insikt i hur en människa upplever, känner och tänker, men bidrar även till en förståelse för människans kontext (Denscombe 2016). Denna

kvalitativa studie har sin ansats i fenomenografin för att bättre kunna beskriva pedagogernas uppfattning kring fenomenet att hyscha.

Den fenomenografiska ansatsen har sitt ursprung i Husserls filosofi (Allwood & Erikson 2017). Begreppet fenomen i fenomenografi härstammar från grekiskans *phainomenon*, och beskrivs som “det som visar sig”, en företeelse. Fenomenografi är i sin tur “läran om de kvalitativt olika sätt vilka människor uppfattar aspekter av sin omvärld.” (Lundgren 1996, s. 160). Fenomenografins grund är att förstå människors tankar om världen omkring dem. Upplevelser och uppfattningar kan grunda sig i en människas teoretiska såväl som praktiska erfarenheter och då människor är olika kan även ett och samma fenomen upplevas olika (Kihlström 2012). På så vis lämpar sig denna fenomenografisk ansats väl för vår studie, eftersom vi strävar efter att kartlägga personers lika eller olika uppfattningar av fenomenet hyschandet.

7.2 Datainsamlingsmetod

Vi utformade ett semistrukturerat frågeformulär som grundar sig på kvalitativa intervjuprinciper (se bilaga 1). Intervjufrågorna hade för avsikt att skapa god reliabilitet i studien, vilket innebär att frågorna ska uppfattas likadant av alla respondenter och inte tolkas olika beroende på vem vi intervjuade (Dimenäs 2007).

Vi ville synliggöra respondenternas spontana tankar kring hyschandet och därför presenterades inte frågorna i förväg. Vi använde oss av öppna frågeställningar för att möjliggöra respondenternas beskrivning om deras uppfattningar kring hyschandets praktik. Vår förhoppning var att respondenterna skulle utveckla sina idéer i förhållande till de öppna frågorna som ställdes. Vi undvek att ställa ledande frågor då detta kunde påverka respondentens svar och ändra svaret i riktning mot vad respondenten trodde att vi intervjuare ville höra (Kihlström 2007). Vid våra semistrukturerade intervjuer utgick vi från vårt frågeformulär men respondenternas svar fick lov att påverka i vilken ordningsföljd som frågorna ställdes. Med detta som utgångspunkt har följdfrågor kunnat ställas baserat på de funderingar som pedagogerna fått under intervjuens gång (Denscombe 2016). Detta har möjliggjort att vi har fått mer beskrivande svar till studiens analys.

7.3 Urval

Hyschandet är ett fenomen som det endast finns lite information och forskning om. Därav blir vår kvalitativa studie förenligt med ett *explorativt urval*. Ett explorativt urval är en urvalsmetod för att undersöka relativt outforskade ämnen och småskalig forskning. Detta urval ger forskaren möjlighet att framställa insikter, information och nya idéer om det som studeras (Denscombe 2016).

Vi valde att intervju fem stycken pedagoger för att möjliggöra tillräckligt med material till vår forskning. Mer material till analysen och diskussionen möjliggjorde en fördjupad studie där vi kunde jämföra skillnader och likheter i pedagogernas tankar och upplevelser. Vi har valt att fokusera våra intervjuer på yrkesverksamma pedagoger inställning till hyschandet för att få en överblick över hur vanligt förekommande denna metod är inom förskolans verksamhet. Studiens syfte är inte att värdera och upptäcka skillnader i pedagogiken i förhållande till en persons utbildning, utan istället att skapa förståelse för olika tankar och förhållningssätt i det avsedda begreppet. De intervjuade pedagogerna är verksamma inom förskolan och alla har erfarenhet av att praktisera pedagogik i verksamheten. Detta blir förenligt med ett *subjektivt urval* vilket

Denscombe (2016) skriver är när forskaren har en viss kännedom om de människor som ska undersökas. Antalet deltagare blir således förenligt med ett *icke-sannolikhetsurval* som innebär att forskaren har en viss bestämmanderätt och valfrihet i urvalsprocessen.

7.4 Genomförande

Vi kontaktade förskolecheferna per telefon på respektive förskola och informerade om vår studie. I samband med detta beskrev vi kortfattat om studiens innehåll samt hur vi tänkt genomföra den kvalitativa intervjun. Vi skickade ut ett mail till förskolechefen där vi kortfattat redogjorde för de etiska principerna: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Därefter fick förskolecheferna godkänna att vi utförde intervjuerna. Vi kontaktade de pedagoger som vi tilldelats, vilka själva fick avgöra över sitt deltagande i studien. I början av varje intervju redogjorde vi återigen över vårt syfte med studien, samt över de forskningsetiska principerna. En kortfattad redogörelse menar Denscombe (2016) är att föredra eftersom deltagarna oftast inte är intresserad av att läsa sida efter sida med detaljer. De fem intervjuerna utfördes på en lugn och avskild plats utan några störande moment och pågick mellan 15–40 minuter. Tidslängden baserades på hur utförligt respondenterna behandlade ämnet i intervjufrågorna eller valde att samtala om delar som de ansåg vara relevanta i förhållande till hyschandet.

7.5 Etik

I vår studie har vi tagit hänsyn till de forskningsetiska principerna som Vetenskapsrådet (2002) har utformat. Det finns fyra huvudkrav som berör *individskyddskravet*:

- *Informationskravet*: Forskaren ska informera undersökningsdeltagarna om deras uppgift i projektet samt vilka villkor som gäller. I praktiken innebar detta att vi redogjorde detta både vid kontakten med förskolechefen såväl som vid varje påbörjad intervju.
- *Samtyckeskravet*: Undersökningsdeltagarna ska upplysas om att de deltar frivilligt och att de kan avbryta sin medverkan utan att det medföljer negativa följder för dem. Inför varje intervju förklarade vi för respondenten att de deltar av egen fri vilja och får när som helst avbryta medverkan i studien. Respondenterna har även fått erbjudande att komplettera sina tankar i efterhand. Dock är det ingen som valt att göra detta.
- *Konfidentialitetskravet*: Samtliga uppgifter om de personer som är med i undersökningen skall ges största möjliga konfidentialitet exempelvis genom att använda sig av fiktiva namn på personer och förskola. I praktiken redogjorde vi inledningsvis vid varje intervju för att respondenterna kommer att vara anonyma i vår studie. Under studieprocessen valde vi att inte skriva ut namnen på respondenterna eller på den förskolan där intervjuerna utförts. Detta resulterade i att publicerade citat inte kan identifieras av någon annan än av respondenten själv. Under tiden som forskningen pågick förvarades allt ljudinspelat och dataskrivet material på en extern hårddisk placerad i ett säkerhetsskåp. När studien och forskningen är publicerad kommer allt empiriskt material att raderas för att på så sätt förhindra att materialet hamnar i orätta händer.

- *Nyttjandekravet*: Uppgifterna som samlats in får endast användas för forskningsändamål. Vid intervjun förklarade vi att den insamlade empirin endast kommer användas till vår forskning.

7.6 Bearbetning av data

Intervjuerna spelades in med hjälp av ljudupptagningen på en smartphone. Vid intervjuerna användes tidtagarur för att få överblick på hur lång tid intervjun pågick. Vår ambition var att hålla tidsramen för intervjuerna på max en timme, vilket Kihlström (2007) anser är en rimlig tid för intervjuer då tröttheten kan påverka intervjusvaren. Under intervjun använde vi oss av papper och penna och med hjälp av tidtagaruret kunde tidsangivelser skrivas ner när respondenterna använde sig av kroppsspråk och gester.

Efter att intervjuerna utförts transkriberades den kvalitativa datan för att synliggöra pedagogernas åsikter på ett tydligt och konkret sätt. Transkribering gjordes i ett lugnt och avskilt rum, där vi lyssnade av mening för mening för att på datorn kunna skriva ner samtalen ord för ord. Denscombe (2016) menar att det underlättar om samtalen finns i textformat, då det blir enklare att analysera materialet.

Därefter valde vi att sammanställa allt intervjumaterial genom att sortera ut likheter och skillnader i respondenternas svar. Vi valde att använda två huvudrubriker såsom pedagogernas inställning och alternativa metoder för att skapa tydlighet och svara upp till vår frågeställning. Därefter kategoriserade vi passande underrubriker utifrån intervjusvaren och våra två frågeställningar. Således kodade vi alla rubriker såväl som intervjumaterialet i olika färgkoder, detta för att på ett konkret sätt veta vart materialet bäst passade in. Detta blir förenligt med Denscombe (2016) och hans beskrivning av kodning där rådata på ett koncist och systematiskt sätt behandlas och möjliggör tydlighet samt skapar en röd tråd till resultat och analys. Vidare skrevs det färgkodade materialet in efter de färgkodade rubrikerna. För att skapa struktur bearbetades allt material i den löpande texten. Vi valde även att ta med flera citat för att öka trovärdigheten i vår studie.

8 Metoddiskussion

Under detta avsnitt förs en diskussion kring metodens styrkor och svagheter i relation till *objektivitet, överförbarhet, trovärdighet* och *tillförlitlighet*.

Vi har under studiens alla delar försökt att hålla isär våra egna uppfattningar kring hyschandet. Detta med motivet att inta ett professionellt förhållningssätt för att göra studien så objektiv som möjligt. Vi har initialt lyssnat på det ljudinspelade materialet flera gånger för att därefter transkribera ner ord för ord på datorn. För att uppnå objektivitet har vi i efterhand lyssnat igenom intervjuerna och jämfört med respektive transkribering för att säkerställa att texten är korrekt nedskrivet. Det ljudinspelade materialet och den utförda transkriberingen har även möjliggjort att enklare kunna gå igenom intervjusvaren i efterhand så att vi inte går miste om detaljer från respondenterna. Respondenternas svar har därefter bearbetats och kategoriserats för att kunna föras in i resultatdelen och vidare analyserats i relation till vårt valda teoretiska ramverk. Dock ställer vi oss kritiska till huruvida vår inverkan har påverkat objektiviteten i studien. Detta då en kvalitativ studie innebär forskarens tolkning och kategorisering av respondenternas intervjusvar, medför det att det är forskarens perspektiv som leder studien framåt. Vidare blir resultatet tolkat i relation till

forskarens val av artiklar och ramverk. Objektiviteten i vår studie blir därför likt Denscombe (2016) och hans åsikt om att en kvalitativ studie sällan går fri från forskarens inverkan. Med detta som utgångspunkt är vi medvetna om att vår forskning inte uppnår full objektivitet.

Då vår studie är en liten undersökning blir också överförbarheten av pedagogers inställning svårt att avgöra. Detta då fem respondenter är ett vagt underlag för att avgöra hur stor sannolikheten är att hyschandet uppfattas liknande av pedagoger i andra delar av Sverige eller i världen. Denscombe (2016) bekräftar att kvalitativa forskningar ofta har en utgångspunkt i ett få antal respondenter, vilket gör överförbarheten svårare att urskilja. Då fem av fem respondenter hade en relation till hyschandet samt att alla kunde redogöra för hyschandet som metod, så anser vi ändå att detta är ett fenomen som förekommer i många verksamheter idag.

I studien strävar vi mot att ha en hög trovärdighet, att de teoretiska perspektiven ska vara trovärdiga i relation till vårt valda forskningsområde. Vår ambition är att vårt valda teoretiska perspektiv, valet av intervjudeltagare samt intervjumaterialet ska tillföra hög trovärdighet. Slutligen har vi strävat efter hög trovärdighet genom att ta med flera och utförliga citat i vårt resultat, detta för att göra det möjligt för läsaren att själv kritiskt granska materialet i relation till vår analys och diskussion. Eriksson (2007) redogör för att om läsaren får god tillgång till materialet kan läsaren själv avgöra resultatets trovärdighet och tillförlitlighet.

Under studiens gång har vi strävat efter tillförlitlighet, detta genom att vår beskrivning av metod, analys såväl som beslutsfattande ska vara tydlig och detaljerad, då detta möjliggör att andra personer kan granska forskningsprocessen. Vi anser att det är viktigt att sträva efter god tillförlitlighet och trovärdighet i studien för att vår studie ska kunna överföras till andra sammanhang, miljöer och situationer. Vi har strävat mot att i så lång utsträckning som möjligt vara detaljerade i våra beskrivningar för att andra forskare ska kunna återskapa samma undersökning på nytt. Dock är vi kritiska till huruvida andra forskare skulle kunna utföra denna studie på ett sätt som ger liknande resultat och slutsatser. Detta då vi har genomfört en studie på människor utifrån kvalitativa metoder, vilket Denscombe (2016) menar kan medföra att förändringar kring folks uppfattningar kan förekomma.

8.1 Metodens styrkor och svagheter

Den kvalitativa metodens styrkor är de semistrukturerade intervjuerna som har utförts, vilket har möjliggjort att respondenterna fritt har kunnat uttrycka sina fördjupade tankar och upplevelser kring fenomenet hyschandet. Utan denna intervjumetod hade vi gått miste om material kring respondenternas perspektiv. En kvantitativ studie såsom enkätundersökningar hade istället gett oss numerisk statistisk om hyschandets praktik. Denscombe (2016) menar att kvalitativ forskning är att föredra vid utförandet av komplexa sociala situationer.

Ambitionen av att uppnå hög trovärdighet i studien anser vi har möjliggjorts i den mån vi har kunnat. De teoretiska ramverken och tidigare studierna vi initialt avsåg att använda oss av var inriktad på kommunikation och samspel. Därav blev Meads interaktionistiska perspektiv vår utgångspunkt då det behandlade just samspel i relation till kommunikation, budskap och tolkningar människor emellan, vilket vi ansåg gick att problematiseras i relation till hyschandets praktik. Dock uppkom en förändring i samband med utförandet av intervjuerna. Detta när vi valde att ta in Foucaults teori då

flera respondenter behandlat begreppet makt ur olika avseenden. Anledningen till att begreppet makt inkluderats i arbetet baseras uteslutande på intervju svaren. Innan studien utfördes var vår strävan att vara så objektiva som möjligt, därav valde vi att inte jämföra hyschandet med en maktutövning då det eventuellt kunde skildra ett värderande från vårt perspektiv. Maktutövning kan gestaltas på många sätt och för oss var det i huvudsak synonymt med något negativt. Genom att bearbeta makt utifrån Foucaults perspektiv har vår inställning till makt numera ändrats till ett mer neutralt ställningstagande. Maktutövning behöver nödvändigtvis inte vara en negativ metod utan det är alltid i förhållande till vilket sammanhang.

9 Resultat

I detta avsnitt följer en sammanställning av pedagogernas åsikter, upplevelser och tankar kring hyschandets praktik i relation till vårt syfte och frågeställningar. För att på ett tydligt sätt svara upp till våra två frågeställningar har vi valt att använda dessa i varsin huvudrubrik, vilket följs åt av tillhörande underrubriker.

9.1 Pedagogernas inställning

Under följande avsnitt följer fyra underrubriker. Initialt redogörs för *hyschandet som metod* där respondenterna synliggör sin tolkning samt förhållningssätt till hyschandet. Under rubriken *personliga upplevelser* reflekterar respondenterna över egna erfarenheter kring hyschandet och hur hyschandet kan tänkas uppfattas av andra. Därefter berörs kortfattat *kroppsspråkets* betydelse i relation till hyschandet. Detta följs av huruvida hyschandet är en *medveten handling*? Slutligen redogörs vilka *påverkande omständigheter* som avgör att hyschandet blir till praktik i verksamheten.

9.1.1 Hyschandet som metod

Respondenterna redogjorde för att det finns fyra olika typer av hyschande. Majoriteten menade att det finns ett irriterat hyschande för att snabbt tysta de personer vars höga ljud uppfattas som störande. Några respondenter påtalade även att det finns en typ av hyschande i avsikt att få barnen uppmärksamma och intresserade. Två andra respondenter nämnde även hyschandet som en form av vyssjande ljud där pedagogen eller föräldern har för avsikt att lugna och trösta ett barn. En respondent synliggjorde även hyschandet som hysch, hysch, och menade att vissa saker får man inte tala kring.

Gemensamt för pedagogerna var att alla använde sig av hyschandet för att på olika sätt nå fram till och kommunicera med barn och vuxna inom och utanför förskolan. I intervjuerna framkom däremot en skillnad, nämligen att en respondent hade reflekterat över hyschandet och tagit ställning till att aldrig hyscha barn utan endast vuxna. Att respondenten inte hyschade barn grundade sig på att hen ansåg att hyschandet var en negativ maktutövning. Hen ansåg att hyschandet från en vuxen till ett barn innebar att barnet blev underordnad den vuxna. Däremot redogjorde respondenten för att hen kunde hyscha vuxna exempelvis vid föreläsningar. Vid dessa tillfällen vände hen sig mot de som ansågs högljudda och placerade sitt ena finger mot munnen och ljudade: schy!

Jag tycker hyschandet är en onödig styrning uppifrån.

Jag undviker att hyscha, hittar andra metoder. Att hyscha för mig känns det som att barnen inte är inbjudna och delaktiga i samspelet. Hyschandet skapar splittring. Effekten man är ute efter är för att få ordet. För att berätta något. Tycker inte det är proffsigt att hyscha. Det blir en maktobalans.

En av respondenterna beskrev hyschandet som ett väsende ss-ljud och medger att hen hade hyschat och kan göra det ibland men att det sällan skedde.

Det här med väsende ss-ljud, eller så, det är jag nog inte så intresserad av egentligen. I de fallen som jag hört de, så är det ofta om man sitter i en stor grupp, och jag lyssnar på en föreläsare, för då har det hänt mig också att jag inte hör för att det är några som sitter och schy. Och då är det ju med irritation (Respondenten visar med argt ansiktsuttryck och pekfingret framför munnen). Så väsljudet är för mig ett irriterande tillstånd. Så får jag nog tänka.

Anledningen till att respondenterna valde att hyscha i verksamheten var främst för att tysta eller att dämpa barngruppen, men de menade även att de hyschade för att avleda eller få barnens uppmärksamhet. En respondent ansåg att hyschandet var en metod för att fostra barn och använde själv hyschandet i förskolan i avsikt att just fostra. Men hen påpekade att det var situationsbundet och berodde på omständigheterna.

Kan det vara så att man får en annan respons från ljudet schy? Man pratar ju hela tiden och det kan säkert lätt, alltså, man sorterar ju bort ord hela tiden, barn hör ju prat hela tiden och det gör ju vi också för den delen så man kanske inte lägger märke till ord så noga så hyschandet blir som ett nytt ljud eller någonting som bryter pratet.

9.1.2 Personliga upplevelser

Gemensamt för alla respondenter var att de någon gång i livet hade blivit hyschade samt att deras personliga upplevelser kring hyschandet hade varit negativ. I intervjuerna redovisades dock skillnader på de tillfällen då respondenterna blivit hyschad mot. Å ena sidan hade två respondenter upplevt hyschandets praktik i hemmet medan två å andra sidan hade upplevt det i skolans värld. Gemensamt för två av dessa fyra var att de erfarit hyschandet som en form av auktoritär handling som skedde förr i tiden då skolan fokuserade på lydnad. Hyschandet hade då vid varje tillfälle skett i samband med en tillrättavisning. Respondenterna menade att det var skillnad mellan dagens samhälle och hur det var förr i tiden. De förklarade att alla barn lyssnade till hyschandet då det var givet att uppföra sig av rädsla för de äldre. En av dessa två pedagoger förklarade att när de blev tillrättavisa på detta sätt, var det ett beteende som var tvunget att förändras.

Och då var det ju väldigt mycket plikt och lydnad och då var det ju ofta: schy nu! Och det var ju en absolut lydnad och ett tillstånd som man var tvungen att förändra, och att alltid bli tillrättavisa, det är ju en tillrättavisning, är det ju. Det är ju inte något positivt tillstånd, men det är samtidigt så är det ju ett enkelt klart, ett enkelt ljud för alla att förstå det, oavsett om det är en liten eller stor, så förstår de det.

En annan av pedagogerna hade upplevt hyschandet under yrkeskarriären inom förskolan och i samband med detta blivit medveten och reflekterat kring hyschandet. Två andra respondenter hade blivit hyschande i vuxen ålder av andra vuxna.

Respondenterna beskrev känslan de hade fått då de blivit hyschande: känt sig tillplattad eller att de gjort något som var fel. En menade på att det kändes "fruktansvärt" "fruktansvärt förnedrande". Utöver detta så beskrevs det som "kränkande", "ingen rolig upplevelse", "frustrerande" och "väldigt sårande".

En respondent beskrev en situation då hen själv blivit hyschad.

Men jag har blivit hyschad av en annan pedagog och det var fruktansvärt förnedrande! Det var en annan pedagog som frågade mig om någonting och jag skulle bara lite snällt förklara i det tysta då. Och då vänder sig en... nå hon vänder sig inte ens om utan hon gör bara, hon tar sin hand och så lägger hon den i luften och säger schy och det var fruktansvärt förnedrande

Respondenten utvecklade händelsen mer.

Äh jag blev mest chockad och sen efter så fick jag gå och prata med henne, att det var ingen rolig upplevelse, den känslan man fick av att en vuxen faktiskt gjorde så till en annan vuxen. Men nä det var inget roligt, man blir både ledsen och frustrerad och framför allt förnedrad. Det är kränkande.

Respondenterna ansåg att åldern inte borde ha betydelse för personens upplevelse och känsla. Två respondenter menade att hyschandets tolkas och upplevs olika beroende på hur känslig en person är.

Majoriteten av respondenterna ansåg att det är skillnad att som vuxen bli hyschad av en annan vuxen än om en vuxen hyschar ett barn.

Det är klart att om en vuxen hyschar en annan vuxen måste ju detta upplevas negativt, tror jag. Ja för det hade jag upplevt det. Om någon hade hyschat mot mig hade jag upplevt det som negativt. Men barnen, kanske med hade. Men jo barnen borde ju också uppleva det här negativa negativt med. Men å andra sidan är det ju en uppfostringsgrej med. Jag hyschar ju inte för att vara elak men om jag ska uppfostra en vuxen, det passar ju liksom inte "hörrudu, schy, var inte så högljudd" men att jag säger "schy var inte så högljudd" till ett barn det är ju en uppfostring där man skiljer. Men är det ok då? Njaa, kanske inte, haha, jag tycker detta är skitsvårt.

...alltså som vuxen, om någon skulle säga till mig tyst med dig nu så skulle jag ju bli väldigt väldigt sårad, det skulle jag ju, och jag skulle inte just då frågat vad det är, vadå vad är det nu, jag vet inte, om jag spontant skulle göra det, men jag skulle nog bli väldigt sårad och liksom vad menade du.

I stressade och pressade situationer har jag hyschat till vuxna. Eftersom jag inte har egna barn hemma själv så... det kanske är mer legitimt, godkänt, att hyscha barn än vuxna.

En respondent ansåg att det var skillnad på om en pedagog hyschar ett barn i verksamheten eller ifall ett barn hyschar till ett annat barn i samma ålder.

Sen tror jag att på nått vis, så kan jag nog tro att barnen här blir mer sårade om någon kompis säger tyst, nu får du vara tyst, aaa eller såhär schy med dig (respondenten visar med kroppsspråk). Det tror jag nog än om jag säger det så. Då är de ju ändå kompisar och jämngamla och så och jag är ju nått annat om du förstår hur jag menar. Så jag tror nog att det sårar mer om en kompis säger, schy så. För om någon gör det: "va tysta nu" eller så, så kan ju de säga någonting tillbaka till det barnet som har sagt tyst liksom. Ja det vet jag eller så där då "tyst med dig själv", nått sånt liksom.

Vidare nämnde en annan respondent att det snarare är situationsbundet och förklarade att om hyschandet inte är befogat så är det en negativ handling. Respondenten beskrev därefter en situation där hen skulle gå ombord på ett tåg med fem kollegor och blivit utsatt för ett obefogat hyschande.

Och vet ni när man kommer in sex personer så är det ju klart att det hörs. Och innan vi hade fått ordning på våra väskor, vi hade ju lite resväskor och lite ryggsäckar, så det tog ju lite tid. Å då var det en, en ganska ung kvinna som säger, "schy, det är en tyst kupé". Då tänkte jag såhär; amen snälla du, vi har precis kommit in. Vi förde ju lite liv, det är klart att det hörs när man kommer in sex personer och ska sätta sig i en tyst kupé och då tänkte jag såhär. Jag kan ju inte gå ljudlös, jag kan ju inte lyfta upp min väska och vara ljudlös. Där tyckte inte jag att det var befogat för hon kunde ha väntat. Hade vi fortsatt och prata eller så, men vi visste ju att vi hade gått in i en tyst kupé. Men där kände jag att nu får du faktiskt, där tyckte jag inte det var befogat.

Situationer som respondenten däremot ansåg vara befogat att hyscha var vid tillfällen där människor förväntas vara tysta, såsom vid föreläsningar eller på biografier. Detta då det ansågs vara mer acceptabelt att dämpa störande individer i dessa typer av situationer. Därmed menade respondenten att om hyschandet var befogat kunde mottagaren ta upplevelsen av hyschandet på ett bättre sätt.

9.1.3 Kroppsspråk

Samtliga respondenter redogjorde för att kroppsspråket, ansiktsuttryck och röstläge hade betydelse för hur ord kunde tolkas och upplevas.

En respondent förklarade att barn är otroligt bra på att läsa av och tolka vuxnas kroppsspråk, röstläge och ansiktsuttryck, därav ansåg hen att det är av största vikt att som pedagog vara medveten över hur man agerar. Detta särskilt när andra faktorer såsom stress och trötthet kan påverka pedagogers uttryck, vilket lätt kan leda till missuppfattningar som hen strävar efter att undvika.

Alltså det är livsfarligt, för barnen läser av dig något sanslöst, eller där att man liksom inte "schy", alltså du förstår vad jag menar att visa med ansiktet, eller "ååh" så här med kroppen (respondenten visar med ett argt ansiktsuttryck och kroppsspråk). Nä det är jätteviktigt att man tänker på det för det är så lätt att man varit trött eller att det har varit stressigt och så kommer det en "ååh" så kommer den nu och ifrågasätter allting, nää jag orkar inte liksom. För barnen är fenomenala på att känna av, ser kroppsspråket, hör på din röst, alltså det är jätteviktigt att tänka på.

9.1.4 En medveten handling?

Vid intervjun redogjorde respondenterna för deras åsikt om vad hyschandet är för typ av handling. Här framgick olika åsikter i respondenternas svar då de ansåg att hyschandet var: en form av makthandling, en tillrättavisning, en tillsägelse eller en typ av fostransmetod.

Men å andra sidan är det ju en uppfostringsgrej med. Jag hyschar ju inte för att vara elak men, om jag ska uppfostra en vuxen, det passar ju liksom inte "hörrudu, schy, var inte så högljudd" men att jag säger "schy var inte så högljudd" till ett barn det är ju en uppfostring där man skiljer.

Tycker inte det är proffsig att hyscha. Det blir en maktobalans. Hyscha är ett inlärt beteende. Man har inte reflekterat riktigt hur hyschandet kan tolkas av barnen. Det ligger på den vuxne att se vilket resultat man vill ha med sitt beteende. Det finns en negativ klang i att hyscha, hellre att man använder gester och kroppsspråk.

Vad det är för sorts hysch, eller vad det är för sorts innebörd? För det kan både vara, auktoritärt, att nu bestämmer jag att du ska vara tyst. Men det kan ju även vara försök till lockelse av uppmärksamhet, fast egentligen är det ju uppmärksamhet hela tiden. Vad man än hyschar om är det är ju uppmärksamhet man vill ha.

Några respondenter menade att hyschandet inte nödvändigtvis behövde användas och tolkas negativt. De redogjorde för att betoningen vid utförandet samt den personliga värderingen som fanns i hyschandet kunde förändra upplevelsen av hyschandet. Vidare nämndes andra påverkande faktorer såsom ansiktsuttryck, kroppsspråk och röstläge, vilket också påverkade hur hyschandet användes, uppfattades och tolkades.

En pedagog menade att det var upp till arbetslaget, hur de valde att arbeta med ord och uttryck och nämnde att ibland får dessa en negativ klang, vilket de hade försökt vända och göra positivt istället.

Förhoppningsvis bättre, jag vill ju inte att de ska uppleva det så som jag gjorde. För hyschandet, när jag fick det så var det ju verkligen negativt, det var ju verkligen att

jag skulle vara tyst, inget annat. Men när jag gör det på barnen, vilket jag faktiskt inte, jag tror inte vi hyschar så mycket. Då gör vi inte det till något negativt.

Har ni sett ett flygplan där uppe, om det är så att vi vill göra de uppmärksamma och det är mycket liv liksom. "Schy, har ni sett där, flygplanet där". Så jag tror att om man själv som pedagog vill att barnen ska få en positiv klang av ett negativt, som varit negativt för en annan kan man ju tänka till att man medvetet tänker på att göra det positivt.

Respondenterna ansåg att det var svårt att sätta sig in i andras upplevelse av hyschandet. Dock försökte två av respondenterna reflektera över hur andra, vuxen som barn, kunde tänkas uppleva att bli hyschade mot och ansåg: inte kul, ledsen, förnärad, rädd för personen ska bli arg. Alla respondenter förklarade att de hade förståelse för att hyschandet ofta upplevs negativt.

Ehm, det kan ju vara negativt, för den som fått hyschandet till sig. För det är ju en tillrättavisning. Det är en tillrättavisning. Och då måste ju någon ändra sitt beteende.

Gemensamt för alla respondenter var att från ögonblicket då de fick reda på att de skulle intervjuas kring ämnet hyschande, började de reflektera över sin egen inställning och sitt eget agerande samt förhållningssätt kring hyschandet, varav några även försökt förändra sitt agerande i verksamheten.

För jag tycker ju att man inte kan säga att det är svart eller vitt. Det måste finnas och vi människor lever ju i grupp, och då måste det ju också finnas lite ordningsregler om hur man använder sitt lyssnande och talutrymme. Nä, jag kan inte svara om det är negativt, men man kan ju få, beroende på hur man säger det, för hyschar jag och tittar med svart i blicken och visar att jag är irriterad då är det ju väldigt negativt, både för mig och de som får lyssna till det. Men rent generellt om jag skulle svara på det så tror jag att många upplever det mer som negativt än positivt.

Respondenten redogjorde för en händelse när de hade filmvisning för en grupp barn, då barnen småpratade. Under intervjun började respondenten reflektera över lämplig metod, för att hantera en sådan situation.

Jag vet inte, som idag då filmen var igång och när de börjar småprata, då säger både jag och min kollega liksom schy schy. Skulle vi då säga "nu får ni vara tysta" vilket är egentligen trevligast? Sen samtidigt om man säger "schy schy". Alla hör ju inte det heller. Skulle vi då istället sagt att "nu är vi tysta" eller skulle man stoppat filmen?

9.1.5 Påverkande omständigheter

Majoriteten av respondenterna berättade att hyschandet inom förskolan ofta förekom i samband med matsituationen och gemensamma samlingar.

Ja jag funderar på metod och i vilket sammanhang man hyschar mest egentligen och en av de stunderna där man hyschar säkert tre gånger är vid måltiderna och om man skulle ändra metod för hyschandet försöker man ju istället överrösta dom eller göra tvärtom och bara sitta helt tyst.

I relation till detta reflekterade respondenterna vad som påverkade en pedagog att välja att använda hyschandet istället för andra metoder. De menade att hyschandet kunde uppkomma rent reflexmässig, alltså av automatik. Vidare beskrev respondenterna andra bidragande personliga omständigheter såsom dagsform, stress, tålamod, humör, trötthet, reflektion kring metoden och även den enskilde pedagogens erfarenhet inom verksamheten.

Jag kan ju direkt säga att det beror helt på mitt humör, hur mycket konflikt det varit innan och hur stressnivån är. Är det en bra, att man är uppåt och inte stressad så

väljer jag ju det här “schy”, tysta hyschandet. Men om jag känner att jag har tjatat väldigt mycket innan och kanske på de här barnen också, och det inte har hjälpt, då blir det här högljudda irriterande hyschandet (respondenten visar med argt ansiktsuttryck och kroppsspråk).

Hur känns det tycker du?

Det är klart man önskar att man har allt tålmod i världen. Det är klart man inte vill vara arg eller bli arg. Man vill ju inte hyscha på det irriterande sättet.

Stabilitet, trygghet, har du en trygg personal, men en god erfarenhet, och en vana, mm, så tror jag att du kan hantera det på ett betydligt bättre sätt, att själv använda, att själv vara låg effektiv. Än om du har en ny pedagog som känner sig osäker och osäker gentemot barngruppen, då tror jag att man använder sin kropp och sitt ljud, sitt verbala på ett mycket kraftigare sätt, det tror jag det är en stor skillnad på.

Två respondenter tog även upp verksamhetens förutsättningar och miljön, vilket de också ansåg påverkade en pedagogs val av metod. Sådana exempel kunde vara en stressig miljö, hur många konflikter det varit under dagen, storleken på barngrupperna och dess sammansättning men även samarbetet mellan kollegor.

Men det är ju, alltså påverkar. Det är ju barngruppens storlek, sammansättning, miljön, kollegor, uppdrag.

Majoriteten berättade också att det var skillnad på användandet av hyschandet som metod beroende på om ögonkontakt fanns mellan parterna eller inte. Det hade även betydelse om det var ett enskilt barn eller om det var många barn som skulle dämpas. En respondent berättade att det möjligen förekom mer hyschande till de barn som inte kunde sitta stilla vid en aktivitet eller samling.

Ja det kan det nog göra. Att man kanske hyschar lite mer på någon som har lite svårare för att sitta stilla. “Nä men gud schy” (argt ansiktsuttryck med fingret för munnen), jo det kan det kanske va, för tillslut när du har alla barnen och du har jobbat eftermiddag, du är bara två, och det händer saker och jo men det kan det nog. Och då är det ju viktigt, tänk på hur du gör det då, för då kommer ju kroppsspråket in igen, ja det kan nog va så.

9.2 Alternativ pedagogik

Under alternativ pedagogik följer tre underrubriker. Detta för att på ett konkret sätt strukturera upp alternativa metoder för pedagoger. Under den första rubriken *verbal kommunikation* redogörs för alternativa verbala samtalsmetoder för att kommunicera med barnet/barnen. Under den andra rubriken *icke verbal kommunikation* ges alternativa metoder i form av tyst kommunikation där kroppsspråket är centralt. Den tredje underrubriken *konkret material* behandlar fysiska hjälpmedel som brukades i samband med kommunikation med barnen.

9.2.1 Verbal kommunikation

I samband med intervjuerna uppkom förslag på alternativa metoder till hyschandet. Respondenterna ansåg att tonläget hos pedagogen har en betydande roll och att det bör tas i beaktning för att fånga barnens uppmärksamhet. Å ena sidan att sänka sin egen ljudnivå och börja viska, å andra sidan att höja rösten och tonläget för att göra barnen uppmärksamma på att det kommer hända något. En respondent menade att det även gick att busvissla för att få barnens uppmärksamhet. Det framkom alternativa metoder såsom att säga tyst, tysta, dämpa er lite och nu samlar vi oss.

Spännande berättelser ansåg många respondenter var en effektiv metod för att få barnen lyssna. De lyfte även alternativ som att be barnen att återberätta det som hade sagts i exempelvis en bok. Beroende på sammanhang kunde “bikupa” användas, där alla fick

prata av sig under några minuter, för att sedan tystna och rikta uppmärksamheten åt aktiviteten. Rim och ramsor användes även för att avleda eller för att få barnens uppmärksamhet.

En respondent hade under en längre tid i en barngrupp använt sig av ventilationstrumman i rummet. Denna ventilationstrumma ansågs vara ett hem för en liten figur som inte ville ha för högljutt i sitt hem. Likt ett tema med spänning och inlevelse kring detta förhöll sig barnen intresserade och det resulterade i en allmänt lägre ljudnivå bland barnen.

Så kunde man låtsas att nå men nu så är det någon som sitter där uppe. Ni vet vi hade en sån stor ventilationstrumma då, nå men tyst, nu är det någon som sitter där och pratar, vet ni, den personen hör inte längre vad vi säger, nu måste vi prata lagom. Då tog vi det liksom på leken med våra 6 åringar. Denna ventilationstrumma använde vi jättemycket, för då blev det ju lite spännande också.

En annan respondent redogjorde för att hen ofta använde sig av humor i förskolan. När hen vill få barnens uppmärksamhet så användes olika tonlägen och skämtsamma uttryck såsom "tyst i klassen", "nu får ni vara tysta för nu ska jag prata". I dessa sammanhang började barnen oftast att skratta.

9.2.2 Ickeverbala kommunikation

Respondenterna hade reflekterat över alternativa icke verbala metoder att använda sig av som grundade sig i kommunikation med hjälp av kroppsspråk. Några respondenter nämnde exempelvis, TAKK (Tecken som stöd), sätta fingret framför munnen och stopp med hela handen. Vid filmvisning, framträdande eller redovisning föreslogs möjligheten att pausa aktiviteten för att samla barnen och för att få deras uppmärksamhet på nytt.

En respondent redogjorde för att hen upplevde att närkontakt var en effektiv metod såsom att närma sig personen ifråga, exempelvis ställa sig bakom eller vid personens stol. Hen förklarade att genom att enbart visa sin närvaro så betedde sig personerna i rummet annorlunda.

...och oavsett om du tänker att det är en förskola eller det är någon som pratar väldigt mycket, då kan man ju också använda kroppen och lägga armen om eller bara ställa sig bakom. Ett större barn reagerar ju på det, och förstår ju precis signalen, men ett mindre kanske du mer får forma in, liksom, nu tar vi det lite lugnt eller så här. (Respondenten visar genom att lägga handen på axeln eller stryka handen på armen).

Majoriteten av respondenterna nämnde att de använde sig av fysisk beröring i form av att lägga händerna på barnets axlar. Respondenten kunde även gå fram till barnet och sätta sig på samma nivå, med syftet att göra det avdramatiserat inför vännerna. För att få barnens uppmärksamhet använde sig respondenterna av rörelseramsor samt klappramsor genom att klappa på sina knän, händer eller knäppa med fingrarna. En respondent gav exemplet dramatisering, där hen menade att detta kunde få barnens uppmärksamhet, då det ur barnets perspektiv ansågs hända något oförväntat och spännande. Slutligen var det en respondent som menade att det kunde vara lämpligt att se till sig själv och ta ett djupt andetag istället för att reflexmässigt försöka avbryta barnens högljudda lek.

9.2.3 Konkret material

Respondenterna nämnde olika förslag på hur man istället för att hyscha kunde använda sig av konkret material såsom en ringklocka, visselpipa, färgkort, prat-ägg, plingande material. Färgkort som konkret material innebar tre laminerade kort i olika färger, röd,

gul och grön. Dessa färgkort hade olika betydelse, röd betyder tyst, gul betyder viska och grön betyder prata med en normal samtalston. Färgkorten användes bland annat vid matsituationen för att på ett enkelt och tyst sätt kunna kommunicera med barnen. Detta var enligt två respondenter både en effektiv och en trevlig metod. Ett prat-ägg innebär att den personen som har prat-ägget har ordet och får möjlighet att prata.

Vi har ett prat-ägg vi skickar runt, och det är lättare att få de att vara tysta, för när jag har det, då är det jag som pratar, då äger jag liksom frågan eller talet då. Å det är lite lättare att få dem att förstå.

10 Analys

Följande avsnitt presenterar analysen av det insamlade intervjumaterialet utifrån vårt teoretiska ramverk. Först analyseras resultatet utifrån vår frågeställning: pedagogernas inställning till hyschandet för att därefter beröra de alternativa metoderna i förhållande till hyschandet.

10.1 Pedagogernas inställning

Med utgångspunkt i vårt teoretiska ramverk, formulerades intervjufrågorna med intention att respondenterna främst skulle eftersträva att inta ett interaktionistiskt perspektiv. Utifrån respondenternas erfarenheter var vår avsikt att de skulle reflektera och aktivt tolka hyschandet som budskap i förhållande till olika relationer och situationer.

Intervjusvaren visade att samtliga pedagoger hade negativa upplevelser av att själva ha blivit hyschade i sina liv. Pedagogerna förklarade sin känsla med olika beskrivande ord såsom: fruktansvärt förnedrande, kränkande, ingen rolig upplevelse, frustrerande och väldigt sårande. Tre av pedagogerna ansåg att det inte gick att sätta sig in i hur en annan människa kan tänkas uppleva hyschandet, medan två försökte beskriva känslan såsom: inte kul, ledsen, rädd för personen ska bli arg och förnärnad. Vidare redogjorde pedagogerna över sin inställning till hyschandet som en form av maktutövning, en tillrättavisning, en tillsägelse eller en typ av metod för att uppfostra. Detta blir komplext i förhållande till att resultatet visade att samtliga pedagogerna trots detta praktiserade hyschandet som metod i privata sammanhang såväl som i förskolans verksamhet. Med utgångspunkt i Meads interaktionistiska perspektiv och i relation till pedagogernas ställningstagande ställer vi oss frågande, huruvida pedagogerna tidigare har reflekterat över hyschandet som budskap och metod?

Då några pedagoger hade svårt att benämna huruvida andra människor kunde känna sig av att bli hyschade uppkom även frågan hur ofta pedagogerna använde sig av perspektivtagning och Meads rolltagande? Pedagogernas inställning till att använda sig av hyschandet som metod kan vara en utgångspunkt att reflektera över, eftersom alla pedagoger kunde relatera till en negativ upplevelse av hyschandet men trots detta ändå använde sig av det. Med hjälp av rolltagandet har pedagogerna möjlighet att inta ett perspektiv där de ser sig själva utifrån hur barnen kan tänkas uppleva och tolka dem.

Pedagogerna redogjorde för att det fanns olika typer av hyschande, ett irriterat samt ett positivt hyschande som hade för avsikt att väcka barnens uppmärksamhet. Deras motiv till att själva använda hyschandet var att deras inställning till hyschandet hade ändrats och de ansåg sig kunna göra upplevelsen till hyschandet positiv. Tre av fem pedagoger hade både en positiv inställning samt en negativ inställning angående hyschandets praktik. De redogjorde för att beroende på hur hyschandets uttrycks i kroppsspråk,

ansiktsuttryck och röstläge såväl som hur ordet värderas så kunde hyschandet också användas på ett positivt sätt. Det sociokulturella perspektivet påpekar väsentligheten av människors sociala samspel där kommunikation och språkanvändning som verktyg är av stor betydelse för människans utveckling. Förskolans pedagogiska praktik är socialt konstruerad där barn och vuxna möts i olika sociala sammanhang. Många barn tillbringar stor del av sin tid på förskolan och därför blir samspelsmönster, handlingar och föreställningar betydelsefulla och enligt detta perspektiv avgörande för barnets utveckling. Analysen av hyschandets kommunikationssätt utifrån det sociokulturella perspektivet belyser vikten av hur språkbruket tas i användning såväl som hur pedagogerna väljer att kommunicera hyschandet. Beroende på hur pedagogerna praktiserar hyschandet kommer barn således få det förmedlat med olika budskap. Hur detta i sin tur påverkar barnets upplevelse och inställning kring hyschandet anser vi en fördjupad studie behöver redovisa där studiens utgångspunkt är att undersöka barnets perspektiv.

Resultatet synliggjorde att hyschandet kan vara synonymt med en maktutövning. Dock tolkas pedagogernas syn på makt även som något negativt då det var förenligt med tillrättavisningar och kontroll. Utifrån Foucault syn på maktutövning behöver detta nödvändigtvis inte vara någonting som är skadligt. Den disciplinära makten har som syfte att reglera en persons beteende. Hyschandet syfte att kan vara att dämpa ljudnivån då hög ljudnivå kan vara skadligt för både barn och vuxna. Utifrån den disciplinära makten måste dock barnen göras medvetna om maktutövningen för att det ska vara produktivt. Huruvida de vuxna alltid förklarade för barnen varför de hyschande är oklart.

I resultatet fann vi det utmanande att analysera pedagogernas inställning till hyschandet utifrån Foucault teori kring den praktiska diskursen. Det är svårt att avgöra huruvida hyschandet är en allmän vedertagen praktik. Vi kan konstatera att det är främst enskilda pedagoger som hyschar till andra barn, än att samtliga i arbetslaget har kommit överens om att det är en effektiv metod som alla borde bruka.

10.2 Alternativa metoder

Kommunikation är en central utgångspunkt utifrån samtliga teoretiska perspektiv som används i vår analys av denna studie. Vi kan notera att det finns ett sammanhang med pedagogernas val av alternativa metoder och det interaktionistiska perspektivet. Dessa metoder bidrar till att förmedla en förståelse till barnen, utifrån de intentioner som pedagogerna har. Genom dramatiseringar och användning av konkret material underlättar detta för barnen att förstå budskapen. Färgkorten vars användningsområde var att respektera och agera enligt den aktuella färgen som visades, vilket vi anser kan stimulera ett barns jaguppfattning då barnen får möjlighet att anamma regler och omvandla dessa till sin egna.

Det konkreta materialet som presenterades i resultatet användes kollektivt där barnen avsågs samspela med varandra. Detta blir förenligt med det sociokulturella perspektivet där barnen lär genom sociala sammanhang. De alternativa metoderna som användes var varierande men alla hade en gemensam intention och det var att ge barnen en förståelse för hur deras röst kan påverka omgivningen. Utifrån Vygotskijs teori hjälper detta barnens sociala utveckling. Metoderna berör även läroplansmål från förskolan såsom att barnen ska utveckla sin sociala och kommunikativa kompetens (Skolverket 2016).

I relation till Foucaults syn på makt kan användandet av prat-ägg vara en metod för att producera medvetenhet kring makt. Resultatet visar att barnen ska förstå att den som har ägget, får möjlighet att prata. Ägget blir på så sätt en symbol för den som har makten. Barnet får därmed kunskap kring hur det är att ha makt. Således går det att argumentera för att makt inte behöver vara synonymt med något negativt utan i detta fall snarare produktivt.

De flesta alternativa metoderna som uppvisades blir förenliga med förskolans viktiga uppdrag i läroplanen (Skolverket 2010), nämligen att förskolan ska arbeta utefter en demokratisk grund där inflytande och delaktighet såväl som etiska förhållningssätt grundas. Då barn lär av andra genom konkreta upplevelser har pedagogens förhållningssätt samt val av pedagogik stor betydelse för barns utveckling. Utgår pedagogen från respekt som skapar samspel och tydligt sammanhang för barnen blir också pedagogen en förebild. Detta ger i sin tur upphov till att barnen lär sig att praktisera goda etiska värden och normer för andra. Både Vygotskij och Dewey menar att barn lär genom goda relationer till barn såväl som vuxna. Barnen får möjlighet att iakttä och imitera för att utveckla ett lämpligt socialt beteende, då de kan förvärva färdigheter såväl som att utveckla metoder för problemlösning (Phillips & Soltis 2010).

11 Diskussion

Under följande avsnitt diskuteras hyschandets praktik och problematiseras utifrån studiens valda ramverk, bakgrund och forskning. Utgångspunkten i detta avsnitt är de tidigare berörda begreppen: *kommunikation*, *barns perspektiv*, *barnperspektiv*, *barnsyn* och *makt*. Avslutningsvis föreslås vidare forskningsalternativ kring hyschandet.

11.1 Pedagogernas inställning

Studien bekräftar att hyschandet anses vara en kommunikationshandling och utifrån resultatet har hyschandet flera användningsområden. Hyschandets praktik är enligt pedagogerna situationsbundet då det å ena sidan kan ses som något negativt men å andra sidan kan användas som något positivt, för att få barns uppmärksamhet i avsikt att skapa intresse. Hur pedagogerna väljer att använda sin röst och sitt kroppsspråk i samband med hyschandet är direkt avgörande för intentionerna. Detta anser vi synliggör komplexiteten med läraryrket. Att samma uttryck kan ligga till grund för så skilda intentioner. Detta avser inte enbart hyschandet utan är ett exempel på vikten av att vidare diskutera och belysa de kommunikativa uttryck som vi vuxna använder när vi samspelar med barn.

De två olika typerna av hyschande som pedagogerna beskrev i förskolans verksamhet är således ett positivt hyschande, vilket används för att få barnens uppmärksamhet samt ett negativt hyschande som gjordes i avsikt att tysta ner barnen. Detta blir därmed förenligt med Öhmans (2009) redogörelse av två olika kommunikationsmönster, vilka innefattar det positiva och det negativa kommunikationsmönstret. Beroende på vilket mönster som används, blir relationen mellan barn och vuxna olika. Pedagogernas beskrivning av det positiva hyschandet stämmer delvis in på författarens positiva mönster där pedagogens ord kan öppna upp för dialog. Dock är vi osäkra på huruvida hyschandet kan ses som ett samspel som bidrar till utveckling där barn känner sig värdefulla och bekräftade. Det negativa hyschandet som samtliga pedagoger kunde relatera till och beskrev som makt och tillrättavisning stämmer väl in på Öhmans (2009) negativa kommunikationsmönster. Detta då författaren menar att pedagogen i detta mönster använder språket som maktmedel i avsikt att tillrättavisa barn.

I resultatet redogjorde pedagogerna för att hyschandet var situationsbundet. I pedagogernas redogörelse beskrevs omständigheter som ansågs påverka deras användande av hyschandet i praktiken. Dessa omständigheter har vi för avsikt att problematisera utifrån Jeon m.fl. (2016) begrepp kaosartad miljö som anses påverka pedagogiken utifrån miljöns utformning. Forskarna menade att den kaosartad miljö påverkade arbetslagets rutiner samt arbetsmetoder och resulterade i hög ljudvolym. Den kaosartade miljön gav en negativ påverkan på lärarnas humör och påverkade deras stressnivå. Vi kan notera likheter med vårt resultat där majoriteten av pedagoger lyfte organisationens yttre och inre påverkan såsom barnantal och personaltäthet. Vårt resultat synliggör hur faktorer såsom pedagogers upplevda stress, erfarenheter, tålamod, humör och stresstålighet påverkade pedagogens metodval såväl som hur de valde att kommunicera med barnen. Några pedagoger nämnde att det irriterande hyschandet ofta användes av ren reflex för att snabbt tysta barnen i samband med att miljön upplevdes stressande. Även Jeon m.fl. (2016) noterade att upplevelsen av att ingå i en kaosartad miljö speglade förskollärares agerande. Förskollärare som ingick i denna miljö agerade utifrån deras negativa känsla där pedagogiken blev bristfällig vad gäller stöd och omsorg. Något som vi anser kan reflekteras över är om det finns ett samband mellan den diskursiva praktiken och en kaosartad miljö? Finns det en större sannolikhet att hyschandet oftare utförs av de flesta pedagoger i ett arbetslag på en förskola som har en kaosartad miljö?

Jeon m.fl. (2016) påpekade väsentligheten av att ge förskollärare det stöd de behöver för att lära sig hantera och förstå sina känslor för att sedan på ett bättre sätt kunna bruka detta i olika situationer i praktiken. I relation till detta anser vi att organisationen och förskolecheferna har ett ansvar, där de bör lyfta dessa frågor för att jobba förebyggande mot kaosartade miljöer i sina verksamheter. Enligt oss så har alla led ett ansvar och påbörjas en gemensam resa på organisationsnivå som sträcker sig ned till gruppnivå för att sedan behandlas på individnivå, så finns det en möjlighet att det i slutändan gynnar det enskilda barnet. Detta med syftet att skapa en verksamhet med kvalitet som utgör medvetna och reflekterande metoder som präglar verksamheten.

11.2 Kommunikation

Utifrån vår analys uppkom tankar kring pedagogernas förmåga av att sätta sig in i andras perspektiv i relation till Meads teori om rolltagande. Detta ville vi även belysa utifrån Svennings (2011) redogörelse över begreppen barns perspektiv och barnperspektiv. Sett till pedagogerna i studien där flera ansåg att det var svårt att besvara hur andra mottagare, i detta fall barnet, skulle uppleva hyschandet. Resultatet visar på att detta var en utmaning för våra respondenter, därav anser vi att fler pedagoger oftare bör sträva efter att sätta sig in i barnens perspektiv och försöka se saker utifrån deras ögon. På så sätt kan det skapas möjlighet att förstå barnets upplevelse och känsla i avsikt att ge barnet det stöd och utveckling de behöver. Detta med utgångspunkt i integration som kännetecknar samspel och god relation mellan vuxna och barn, där barn alltså står i centrum för valet av metod och inte tvärtom. Vår uppfattning kring resultatets redovisning av pedagogernas förmåga till perspektivtagande ligger snarare i att pedagogerna utgick utifrån ett barnperspektiv. Ett barnperspektiv som har sin utgångspunkt i vuxnas erfarenheter. Ur detta perspektiv baseras barnets bästa utifrån den vuxnas perspektiv. Detta gör att beslut tas utefter den vuxnas förmåga att se vad de anser vara bäst för barnet istället för att försöka utgå från barnets perspektiv som avser att förstå hur denne hade känt och upplevt situationen, i detta fall hyschandet som metod.

Vi anser att det är svårt att avgöra om pedagogernas barnsyn men att de i huvudsak berörde Johanssons (2011) redogörelse för barnsynen där barn vuxna vet bättre. Vissa pedagoger redogjorde för att det var mer legitimt att hyscha ett barn då det oftast handlade om barnets uppfostran, medan det inte ansågs vara rimligt att göra det gentemot en vuxen. Pedagogernas ställningstagande kring hyschandet utgick från deras eget perspektiv. Vi kunde inte notera perspektivet där barn ses som irrationella då pedagogerna aldrig yttrande att barnen skulle vara okunniga och deras beteenden påfrestande. Sammanfattningsvis tolkar vi att pedagogerna i huvudsak använde sig av perspektivet vuxna vet bättre, dock är vi kritiska hur väl denna studie kan redogöra för vilken barnsyn var och en av pedagogerna hade då våra intervjufrågor var av fenomenografisk karaktär där det centrala var uppfattningen kring ett visst fenomen och alltså inte belyste enskilda pedagogers barnsyn. Det är även svårt att avgöra huruvida hyschandet har ett samband till respektive pedagogs barnsyn.

Under rubriken tidigare forskning redogjorde vi för paralingvistisk kommunikation och studien som Boye Koch (2017) utförde där förskollärarna intog fyra olika rollerna i samspel med barnen. I vår studie noterar vi att våra respondenter anammade dessa fyra roller. I samband med hyschandet berörde pedagogerna mentorsrollen med avsikt att lära ut kunskaper såväl som det omsorgsfulla tröstandet. Pedagogerna använde sig även av hyschandet med avsikt att kontrollera genom att korrigera, dämpa ett beteende samt fostra barnet. Boye Koch (2017) ansåg att mentorsrollen kunde ge upphov till känslor hos barnet såsom frustration och ilska eftersom barnet inte fick utrymme att påverka sin egen situation. Resultatet i vår studie synliggör att beroende på den intention samt sinnessillstånd som pedagogen hade så valdes olika tonhöjd samt ljudvolym för att påkalla barnens uppmärksamhet. Vi anser att en pedagogs intention, kroppsspråk, tonhöjd och ljudvolym samt förmåga till dialog med barnen får betydelse för hur pedagogen väljer att förmedla sin önskan om att "förändra" ett barns beteende.

Utifrån vår studie har vi synliggjort att pedagogerna anser att kroppsspråk, ansiktsuttryck, tonläge och sinnessillstånd har betydelse för hur hyschandet förmedlas. Vi anser att vår studie visar att reflektion över barnkänsligt perspektiv, barnperspektiv och barnsyn är lämpligt att utföra för att lyfta frågor om hur barn kan tänkas uppleva hyschandet. Detta då endast en av fem respondenter aktivt reflekterat över hyschandets praktik innan intervjuerna utfärdats. Sammanfattningsvis berör flera författare såsom Johansson (2011), Svenning (2011) och Meads att vuxna ska eftersträva ett perspektivtagande där pedagogen bör sätta sig in och försöker se världen ur ett barns ögon. Även Boye Koch (2017) anser att om en förskollärare vill skapa förståelse om hur ett barn förmodas uppleva ett yttrande riktad mot dem kan pedagogen utgå från det barnkänsliga perspektivet där motivet är att förstå barnets känslomässiga uttryck.

11.3 Makt

Thornberg (2006) undersökte hyschandet ur ett maktperspektiv där lärarnas motiv att hyscha sina elever var snarlikt vårt resultat, nämligen att dämpa eleverna för att få en bättre miljö. L. Broman (1969) redogjorde istället för att lärarna ville uppfattas som goda lärare, utåt sett till andra vuxna, som alltså hade disciplin på barnen, detta var inget som kom direkt på tal i vårt resultat, men med andra intervjufrågor anser vi det vore intressant att ta del av respondenternas tankar kring huruvida prestige gentemot andra vuxna påverkar deras val av disciplinär maktutövning i praktiken. Sett till Foucaults och Pallas (2011) redogörelse för den disciplinära makten utförs disciplin som en straffmekanism med avsikt att medvetengöra personen över sitt felaktiga beteende. Den

som brukar makten är i detta fall den person som avgör utifrån sin kunskap huruvida ett beteende anses acceptabelt eller ej. Den disciplinära makten synliggörs i resultatet då pedagogerna använder sig av hyschandet vid olika sammanhang, exempelvis då hyschandet sker av ren reflex men även då pedagogerna anser hyschandet vara befogat. Samtidigt redogör Foucault över att rätt metod av disciplin i vissa sammanhang kan vara produktiv. Detta antyder en respondent i resultatet och menar att det måste finnas gemensamma ordningsregler om hur talutrymmet och lyssnandet bör användas när vi som människor lever i grupp. Dock redogör L. Broman (1969) för att det är skillnad på ljud och ljud, att i ett rum med ljud i form av kommunikation och samspel tar plats sker också ett lärande medan ett tyst rum kan vara ett dåligt tecken.

Vidare redogjorde två respondenter för den auktoritära handlingen de upplevt i relation till sina lärare under sin skolgång, vilket också beskrivs i Thornbergs (2006) studie som en auktoritet i maktposition som bestämmer de etiska normerna om vad som är rätt eller felaktigt beteende (Thornberg 2006). I sin studie undersöktes även elevernas perspektiv, där det framkom att eleverna uppfattade lärarnas beteende och regelsättning som oklar och att de istället kände sig kränkta i samband med att de blev hyschande. Vi kan därmed konstatera att respondenterna i vår studie upplevde hyschandet som en kränkning, precis som eleverna i Thornbergs forskning. Därmed anser vi återigen att hyschandet är ett viktigt ämne att diskutera.

Med sin studie påvisade Thornberg (2006) väsentligheten av att lärare bör reflektera över sina metoder såsom hyschandet. Det ska finnas en strävan efter att möjliggöra goda relationer där samtal frambringar perspektivtagande utifrån såväl lärarens perspektiv som elevernas, för att tillsammans arbeta fram ett bra studieklimat. Vi anser att vår studie går att jämföra med Thornbergs undersökning och vi instämmer på att reflektion kring pedagogers metoder bör tas i beaktning i praktiken. Detta för att försöka skapa genuina relationer där syftet blir att möjliggöra förståelse för var persons perspektiv och därigenom komma överens om gemensamma regler. På så sätt kan förskolan utformas så att demokrati, delaktighet och inflytande får ta plats under lika villkor med målet att gynna barnens utveckling.

Sammanfattningsvis utifrån Thornbergs (2006), Palla (2011) och L. Bromans (1969) artikel konstaterar vi att lärarens inställning och förhållningssätt kan påverka barnets utveckling och lärande. Vill en pedagog hyscha barnen för att ha disciplin och tyst i klassrummet eller vill pedagogen istället guida barnet såväl som att bli delaktig i barns utveckling genom interaktion och samlära vilket kan skapa både utveckling hos barnet såväl som många lärtillfällen?

11.4 Alternativ pedagogik

Med studien överraskades vi av pedagogernas finurliga lösningar för alternativa metoder där avsikten var att kontrollera ljudnivån på andra sätt än hyschandet. Istället för att hyscha till barnen valde pedagogerna att stimulera barnens fantasi genom dramatiseringar. Användandet av rollspel och det konkreta materialet såsom pratägget och färgkortet anser vi även är bra metoder för att barnen ska få insikt kring att visa hänsyn för personer i sin närhet. Det möjliggör även att beröra riktlinjer från läroplanen där förskolan ska tillämpa ett demokratiskt arbetssätt. Där barnen själva deltar såväl som att barnen utvecklas genom samspel i barngruppen samt i dialog med pedagogerna (Skolverket 2016).

Resultatet visade att alternativa metoder kunde omfattas av att uttrycka fraser såsom: tyst, dämpa er. Detta ifrågasatte några av pedagogerna då det i jämförelse med att hyscha spekulerades kring om det verkligen var en bättre metod att uttrycka sig på? Detta fann vi intressant och visar återigen på betydelsen av att reflektera kring användandet av språkliga uttryck. Vår studie lyfter huruvida hyschandets samt de verbala orden tyst och dämpa dig kan liknas Deweys åsikt om envägskommunikation, som inte möjliggör djupare förståelse för sammanhanget. Enligt vår åsikt kan det möjligen vara så men då vår studie endast utgörs av fem kvalitativa intervjuer anser vi att underlaget är för vagt. För att kritiskt granska och uttala sig kring dessa verbala metoder behövs ytterligare empiri och forskning kring ämnet.

12 Slutsats

Med hjälp av studien har vi kunnat svara upp till våra frågeställningar om pedagogers inställning till hyschandets såväl som alternativa metoder. Huruvida hyschandets är en bra eller dålig metod att använda sig av återstår däremot att undersöka. Samtliga fem pedagoger beskrev upplevelsen av hyschandets som en negativ upplevelse. De kvalitativa intervju svaren redovisade att tre av fem pedagoger ansåg att hyschandets även kunde användas i positiva sammanhang medan två av fem ansåg att det var en maktutövning. Detta anser vi är intressant då Foucault teori att makt och fostran inte nödvändigtvis behöver innebära något negativt utan kan även innebära något produktivt. Men då det i relation till Thornbergs studie svarar upp till hur skolelever upplever hyschandets som en kränkande makthandling blir hyschandets praktik komplext.

I förhållande till att pedagogerna ansåg att hyschandets var en maktutövning anser vi att detta kan vara en anledning till att reflektera över hyschandets, både enskilt och inom arbetslaget. Didaktiska frågor såsom *vad* vill jag åstadkomma med mitt hyschande, *hur* hyschar jag och *varför* hyschar jag, kan vara utgångspunkt att använda sig av. Att vara medveten om i vilket sammanhang hyschandets används såväl som att fråga barnen kan möjliggöra att värdera huruvida hyschandets kan uppfattas som något positivt eller negativt.

13 Vidare forskning

Då hyschandets är ett relativt outforskat ämne och vår studie enbart omfattade fem intervjuer, anser vi att det finns flera intressanta perspektiv att fortsätta undersöka om. Ett alternativ är att beröra barns perspektiv genom kvalitativa studier där utgångspunkten är barnsamtal, för att förstå hur barn i förskoleåldern upplever hyschandets. Det andra kan vara genom en kvantitativ undersökning, för att behandla fler respondenter såväl som fler frågor om exempelvis hyschandets som en positiv eller negativ metod att använda sig av. En tredje undersökning kan vara att synliggöra förskolechefers såväl som föräldrars inställning till att verksamma pedagoger använder hyschandets i förskolans verksamhet.

En undersökning som vi anser vore intressant att utföra är om hyschandets behandlas utifrån en grundad teori. Ett exempel är att X antal förskolor, dess personal och barn ingår i en undersökning där de inte får hyscha i verksamheten under X antal veckor. Istället ska andra metoder tillämpas som de anser är lämpliga, exempelvis de alternativa metoder som presenteras i vår studie eller lågaffektivt bemötande. När denna grundade teori är genomförd skulle en utvärdering med hjälp av kvalitativa metoder såsom intervjuer och barnsamtal kunna genomföras för att se hur alla medverkande har upplevt undersökningen.

14 Referenser

Allwood, Carl Martin & Erikson, Martin G (2017). *Grundläggande vetenskapsteori för psykologi och andra beteendevetenskaper*. Lund. Studentlitteratur AB

Boye Koch, Anette (2017). *Sounds of Education: Teacher Role and Use of Voice in Interactions with Young Children*. *International Journal of Early Childhood* (49), ss. 57-72
<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2Fs13158-017-0184-6.pdf> (hämtad 2017-11-17)

Broman, L. Betty (1969). *Too much shushing - let children talk*. *Official Journal of the Association for Childhood Education International*, (46), ss. 132-134.
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00094056.1969.10727148> (hämtad 2017-11-17)

Denscombe, Martyn (2016). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 3., rev. och uppdaterade uppl. Lund: Studentlitteratur AB

Dimenäs, Jörgen (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Dolk, Klara (2013). *Bångstyriga barn: makt, normer och delaktighet i förskolan*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet

Einarsson, Jan (2009). *Språksociologi*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Emilson, Anette (2003). *En fråga om perspektiv*. I. Johansson, Eva & Pramling Samuelsson, Ingrid (red.) (2003). *Förskolan: barns första skola!*. Lund: Studentlitteratur, ss. 31-54

Eriksson, Anita (2007). *Aktionsforskning som forskningsansats*. I. *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber, ss. 174-191

Hwang, Philip & Nilsson, Björn (2011). *Utvecklingspsykologi*. 3., rev. utg. Stockholm: Natur och kultur

Jeon, Lieny, Hur, Eunhye, & Buettner, Cynthia K. (2016). *Child-care chaos and teachers' responsiveness: The indirect associations through teachers' emotion regulation and coping*. *Journal of School Psychology*, (59), ss. 83-96.
[doi:http://dx.doi.org/10.1016/j.jsp.2016.09.006](http://dx.doi.org/10.1016/j.jsp.2016.09.006) (hämtad 2017-11-17)

Johansson, Eva (2011). *Möten för lärande. Pedagogisk verksamhet för de yngsta barnen i förskolan*. [Ny utg.] Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2694> (hämtad 2017-11-17)

Kihlström, Sonja (2007). *Fenomenografi som forskningsansats*. I. Dimenäs Jörgen. *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber, ss. 157 - 171.

Lundgren, Ulf P. (red.) (1996). *Pedagogisk uppslagsbok: från A till Ö utan pekpinnar*. Stockholm: Lärarförbundet

Nationalencyklopedin (2017). *Hyssja*.
<https://www.ne.se/uppslagsverk/ordbok/svensk/hyssja> (hämtad 2017-11-17)

Nationalencyklopedin (2017). *Paralingvistisk kommunikation*.
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/paralingvistisk-kommunikation>
(hämtad 2017-11-17)

Olsson R. Michael (2010). *Michel Foucault: Discourse, Power/Knowledge, and the Battle for truth*. I. Leckie, Gloria J., Given, Lisa M. & Buschman, John (red.) (2010). *Critical theory for library and information science: exploring the social from across the disciplines*. Santa Barbara, Calif.: Libraries Unlimited, ss. 63-74.

Orlenius, Kennert & Bigsten, Airi (2006). *Den värdefulla praktiken: yrkesetik i pedagogers vardag*. 1. uppl. Hässelby: Runa

Palla, Linda (2011). *Med blicken på barnet: Om olikheter inom förskolan som diskursiv praktik* (Doktorsavhandling, Malmö Högskola, Fakulteten för lärande och samhälle.)
http://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/12151/Linda_Palla_diss.pdf;jsessionid=D3297A7CD8D4E12F77FCC740631E486F?sequence=2 (hämtad 2017-11-17)

Skolverket (2016). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*. [Ny, rev. uppl.]. Stockholm
Tillgänglig på internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2442> (hämtad 2017-11-17)

Svenning, Bente (2011). *Vad berättas om mig? Barns rättigheter och möjligheter till inflytande i förskolans dokumentation*. Lund: Studentlitteratur

Säljö, Roger (2010). *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv*. 2. uppl. Stockholm: Norstedts

Thornberg, Robert (2006). *Hushing as a moral dilemma in the classroom*. *Journal of Moral Education*, (35):1, ss. 89-104.
<http://dx.doi.org/10.1080/03057240500495336> (hämtad 2017-11-17)

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
http://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf
(hämtad 2017-05-17)

Öhman, Margareta (2009). *Hissad och dissad: om relationsarbete i förskolan*. Stockholm: Liber

15 Bilagor

15.1 Bilaga 1. Intervjufrågor

Hyschandets praktik Intervjufrågor

- 1 Berätta vad du har för koppling till hyschandet, vad är hyschandet för dig?
- 2 Kan du berätta om ett tillfälle där du har använt dig av hyschandet i det privata, tala om dina tankar kring det?
- 3 Blev du någon gång hyschad som barn? Kan du utveckla det och hur upplevde/kände du det?
- 4 Kan du berätta om ett tillfälle där du har använt dig av hyschandet i förskolan, och tala om dina tankar kring det?
- 5 Vad du tror du påverkar pedagogens val av förhållningssätt /pedagogik?
- 6 Du ska en samling där du ska utföra en aktivitet (musik/rörelse/läsa saga) tillsammans med barn. Flera barn pratar med varandra och ljudnivån är hög. Du vill sänka ljudnivån och få deras uppmärksamhet. Hur gör du, berätta om dina tankar?
- 7 Berätta om dina tankar kring hur en person (oavsett ålder) kan tänkas uppleva att bli hyschad/ att hyscha?
- 8 Om du nu bestämmer dig för att inte hyscha. Vilken alternativa metoder kan pedagogen använda sig av istället för att nå önskat resultat.
- 9 Är det något mer du vill tillägga? Några tankar kring hyschandets praktik som du vill berätta om, utöver detta vi berört?
- 10 Får vi återkomma om vi behöver förtydliga något?

15.2 Bilaga 2. Introduktionsbrev till förskolechef

Hej!

Vi är två studenter från förskolläraryrket på Linnéuniversitetet i Växjö. Vi går vår sista termin och gör just nu vår slutuppgift. Vi ska utföra en kvalitativ studie där vi valt att beröra ämnet - Hyschandets praktik. Vår kvalitativa studie innebär att vi ska utföra intervjuer för att få möjlighet att förstå pedagogers uppfattningar kring fenomenet hyschandet. Vi har som önskemål att utföra denna intervju på er förskola och vill med detta mail få er tillåtelse.

Vi behandlar alla uppgifter enligt de forskningsetiska principerna, vilka är *informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet* samt *nyttjandekravet*.

Utförlig beskrivning om vad detta innebär finns på

<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>. Respondenten samt förskolan kommer att vara anonym och kommer därför ej framgå i studien. Vi avser använda oss av ljudinspelning och den pedagog som blir intervjuad kommer få möjlighet att lyssna och återkoppla gällande det som sägs under intervjun. Vi uppskattar att intervjun kommer ta ungefär en timme.

Vi skulle vara tacksamma om ni återkopplar till oss så snart ni har möjlighet och då uppger information om tid samt pedagogens/informantens mail.

Föreslagna datum och tider:

Med vänliga hälsningar,
Martin Augustsson & Alexandra Gjørloff